

S-DU PAO-LO SIA PEH KO-LONG-TO

NYING DI-IH-FONG SHÜ-SING. 使徒保罗

写拨哥林多人第一封书信

1K. I.

VONG Jing-ming-go ts-i dziao-læ tso Yiæ-su Kyi-toh-go s-du Pao-lo teng hyüong-di Sô-di-nyi
奉神明个旨意召来做耶稣基督个使徒保罗，等兄弟所提尼，²

mông-mông Ko-ling-to di-fông Jing-ming-go kyiao-we ziu-z dzæ-ü Kyi-toh Yiæ-su sô tseng-ky'i be dziao-læ
望望哥林多地方神明个教会，就是在于基督耶稣所尊起，被召来

tso sing-du go wa-yiu væn-pah læ ze-bin soh-go u-sen gyiu ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh-go ming-deo
做圣徒个；还有凡百，来随便啥个鸟碎，求阿拉主耶稣基督个名头

cü-kwu Gyi feh tæn-tsih z ah-lah-go Cü yia z gyi-lah-go Cü Dæn-nyün Jing-ming ah-lah
主顾；（其弗单只是阿拉个主，也是其拉个主。）³但愿神明阿拉

T'in-Vu teng Cü Yiæ-su Kyi-toh s-löh eng-we bing-en peh ng-lah
天父，等主耶稣基督，赐落恩惠平安拔尔拉。

NGÔ we-leh ng-lah z-djöng zia-zia ngô-go Jing-ming ziu-z we-leh Jing-ming-go eng-we dzæ-ü
4 我为了尔拉时常谢谢我个神明，就是为了神明个恩惠在于
Kyi-toh Yiæ-su sô s-peh ng-lah go ing-we ng-lah dzæ-ü Gyi yang-yiang tu fu-tsoh yiu yang-yiang
基督耶稣所赐拔尔拉个；⁵因为尔拉在于其样样都富足，有样样

k'eo-dzæ yang-yiang cü-sih tsing-ziang Kyi-toh-go te-tsing zin-deo læ ng-lah-go cong-nyiang k'ao-jih-de
口才样样知识；⁶正像基督个对证前头来尔拉个中央靠实了。⁷

z-ka ng-lah ih-ngæn feh ky'üih-siao soh-go eng-s læ-tih teng-dæ ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh hyin-c'ih-læ
是介尔拉一眼弗缺少啥个恩赐，来的等待阿拉主耶稣基督显出来。

Gyi yia we kyin-kwu ng-lah tao ti s-teh ng-lah læ ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh-go nyih-ts m-kao hao
8 其也会坚固尔拉到底，使得尔拉来阿拉主耶稣基督个日子呒告好

p'i-bing Jing-ming z sing-jih-go z Gyi dziao ng-lah læ hao teng Gyi Ng-ts Yiæ-su Kyi-toh
批评。⁹神明是信实个。是其召尔拉来，好等其儿子耶稣基督

ah-lah-go Cü dô-kô yiu-veng
阿拉个主大家有份。

10 NGO t'oh ah-lah Cü Yiae-su Kyi-toh-go ming-deo ky'ün-ky'ün ng-lah hyüong-di iao ng-lah kóng
说话都相同 , 吼得好有分开事干 , 总要做样心想做样意思
'eh-r-we-ih Ing-we Keh-læ oh-li yiu nying pô ng-lah hyüong-di z-ken læ kao-su ngô wô-ng-lah
合而为一。11 因为革来屋里有人把尔拉兄弟事干来告诉我, 话尔拉
cong-nyiang yiu tsang-leng Ngô z kóng-tao ng-lah kôh-nying sô læ-tih wô Ngô z joh-ü Pao-lo
中央有争论。12 我是讲到尔拉各人所来的话, 「我是属于保罗
go Ngô z joh-ü Üô-po-lo go Ngô z joh-ü Kyi-fah go Ngô z joh-ü
个; 」「我是属于亚波罗个; 」「我是属于矶法个; 」「我是属于
Kyi-toh go
基督个。」

13 Kyi-toh z feng-k'æ-de ma Pao-lo næn-dao t'i ng-lah ting læ jih-z-kô de ma Ng-lah ziu
基督是分开了吗 ? 保罗难道替尔拉钉来十字架了吗 ? 尔拉受
si-li næn-dao z vong Pao-lo-go ming-deo ma Ngô zia-zia Jing-ming djü-leh Keh-li-z-pu teng Kyüô-yiu
洗礼难道是奉保罗个名头吗 ? 14 我谢谢神明, 除了革利士布等迦犹
ts-nga ngô m-teh teng ng-lah bih-nying 'ang si-li ko sæn-leh nyng-kô wô ngô ts'ô zi-go ming-deo 'ang
之外, 我吼得等尔拉别人行洗礼过; 15 省勒人家话我差自个名头行
si-li Wa-yiu Z-di-fæn keh-kô ngô yia 'ang si-li ko-de feh-tsiao wa-yiu teng bih-nying 'ang si-li
洗礼。16 还有土提反箇家我也行洗礼过了。弗照还有等别人行洗礼
ko m ngô tao kyi-feh-ky'i
过吼, 我倒记弗起。

17 Ing-we Kyi-toh feh-z ts'a ngô læ 'ang si-li z ts'a ngô læ djün foh-ing yia feh iao yüong
因为基督弗是差我来行洗礼, 是差我来传福音。也弗要用
ts'ong-ming shih-wô k'ong-p'ô Kyi-toh-go jih-z-kô iao lôh-k'ong Keh jih-z-kô-go dao-li dzu
聪明说话, 恐怕基督个十字架要落空。18 箇十字架个道理, 就
mih-vông cü-kwu k'en-læ z nyü-beng-go dziu ah-lah teh-kyiu cü-kwu k'en-læ z Jing-ming-go neng-ken
灭亡主顾看来, 是愚笨个; 就阿拉得救主顾看来, 是神明个能干。

19 Ing-we yiu sia-tih wô Ngô we mih-diao ts'ong-ming cü-kwu-go ts'ong-ming we fi-diao yiu kyin-sih
因为有写的, 话, 「我会灭掉聪明主顾个聪明, 会废掉有见识
cü-kwu-go kyin-sih Keh ts'ong-ming cü-kwu læ 'ah-li doh-shü-nying læ 'ah-li
主顾个见识。」[Y. 29. 14.] 20 箇聪明主顾来何里 ? 读书人来何里 ?

yin-dzæ z-shü we bin-leng cü-kwu læ 'ah-li Jing-ming ky'i feh-z pô keh shü-kæn-zông-go ts'ong-ming pin tso
现在时世会辩论主顾来何里 ? 神明岂弗是把箇世间上个聪明变做
nyü-beng ma Kyi-jün tsiao Jing-ming-go ts'ong-ming shü-kæn-zông k'ao-djôh ts'ong-ming cong-ü feh sih-teh
愚笨吗 ? 21 既然, 照神明个聪明, 世间上靠着聪明终于弗识得
Jing-ming keh-tsao Jing-ming hwun-hyi yüong keh nyü-beng djün-kyiao-go fông-fah ky'i kyiu siang-sing cü-kwu
神明, 箇遭神明欢喜用箇愚笨传教个方法去救相信主顾。22 犹太

ning z iao ziao-deo Hyi-lah nying z siang ts'ong-ming tsih-yiu ah-lah z djün ting jih-z-kô go
人是要兆头, 希腊人是想聪明。23 只有阿拉是传钉十字架个

Kyi-toh dziu Yiu-t'a nying k'en-læ z k'eh-ts'eng-go dziu Hyi-lah nying k'en-læ z nyü-beng-go dæn-z
基督；就犹太人看来是刻付个，就希腊人看来是愚笨个，²⁴但是
keh-sing be dziao-læ go cü-kwu feh-leng Yiu-t'a nying Hyi-lah nying dziu gyi k'en-læ z Kyi-toh Jing-ming-go
箇星被召来个主顾，弗论犹太人希腊人，就其看来是基督，神明个
neng-ken Jing-ming-go ts'ong-ming Ing-we Jing-ming-go nyü-beng pi nying wa ts'ong-ming Jing-ming-go no-ziah
能干，神明个聪明。²⁵因为神明个愚笨比人还聪明；神明个懦弱
pi nying wa neng-ken
比人还能干。

26 Hyüong-di ts'ia-k'en ng-lah be dziao-læ go z-ken m-teh to-siao dziu nyüoh-sing k'en-læ
兄弟，且看尔拉被召来个事干；呒得多少就肉身看来
ts'ong-ming-go nying m-teh to-siao neng-ken-go nying m-teh to-siao kwe-djong-go nying Jing-ming fæn-cün
聪明个人，呒得多少能干个人，呒得多少贵重个人。²⁷神明反转
kæn-djöh shü-kæn-zöng nyü-c'ing-go ky'i wöng-k'ong keh-sing ts'ong-ming-go Jing-ming kæn-djöh shü-kæn-zöng
拣着世间上愚蠢个，去惶恐箇星聪明个；神明拣着世间上
no-ziah-go ky'i wöng-k'ong yiu lih-liang go Jing-ming kæn-djöh shü-kæn-zöng pe-zin-go ky'ing-mæn-go
懦弱个，去惶恐有力量个；²⁸神明拣着世间上卑贱个，轻慢个，
kæn-djöh sô m-neh-go ky'i fi-diao sô yiu-go s-teh m-nying læ Gyi min-zin hao kw'ö-k'eo
拣着所呒得个，去废掉所有个。²⁹使得呒人来其面前好夸口。³⁰
Ng-lah z c'ih-ü Jing-ming dzæ-ü Kyi-toh Yiæ-su Jing-ming z peh Gyi tön ah-lah-go ts'ong-ming
尔拉是出于神明，在于基督耶稣；神明是拨其当阿拉个聪明，
kong-yi ts'ing-kyih teng c'ü-joh-go eng-we z-ka ziang Sing-shü-li sô sia-tih Kw'ö-k'eo-go
公义，清洁，等取赎个恩惠，³¹是介，像圣书里所写的，「夸口个
cü-kwu tön-kæ dzæ-ü Cü kw'ö-k'eo
主顾当该在于主夸口。」[Yl. 9. 24.]

1K. II.

Wa-yiu ngô-zi zin-deo tao ng-lah hyüong-di u-sen læ djün Jing-ming-go te-tsing peh ng-lah bing
还有我自前头到尔拉兄弟乌碎来，传神明个对证拨尔拉，并
m-neh kóng kah-nга hao-go shih-wô yüong kah-nга hao-go ts'ong-ming Ngô z k'ö-ding cü-i læ ng-lah-go
呒得讲格外好个说话，用格外好个聪明。²我是柯定主意来尔拉个
cong-nyiang feh sih-teh bih-nyiang-kao tsih sih-teh Yiæ-su Kyi-toh keh-we ting jih-z-kô go Ping-ts'ia
中央弗识得别样告，只识得耶稣基督，箇位钉十字架个。³并且
ngô læ ng-lah-go cong-nyiang z-eo yi no-ziah yi p'ö-gyü yi do-nyiang ky'ih-hoh Wa-yiu ngô
我来尔拉个中央时候，又懦弱，又怕惧，又大样吃惱。⁴还有我
kóng-go shih-wô teng djün-go dao-li bing feh-z yüong nying-go ts'ong-ming sô kao-go un-cün shih-wô z
讲个说话，等传个道理，并弗是用人个聪明所教个婉转说话；是

tæn hyin-c'ih Sing-Ling teng neng-ken tso bing-kyū s-teh ng-lah-go siang-sing feh dzae-ü ny ing-go ts'ong-ming
单显出圣灵等能干做凭据。⁵ 使得尔拉个相信弗在于人个聪明^[1]，
z dzae-ü Jing-ming-go neng-ken
是在于神明个能干。

[1] 'Ôh wô, din-dông-mih-ti, ny ing sô sön ts'ong-ming shih-wô. 或话，甜糖蜜
沛，人所算聪明说话。（原注）

6 JÜN-R læ djün-be-go cü-kwu u-sen ah-lah z kóng ts'ong-ming-go shih-wô peh-ko feh-z yin-dzæ
然而来全备个主顾乌碎阿拉是讲聪明个说话。不过弗是现在
z-shü-go ts'ong-ming yia feh-z yin-dzæ z-shü-go kwun-tsiang we ba-diao cü-kwu go ts'ong-ming
时世个聪明，也弗是现在时世个官长（会败掉主顾）个聪明。⁷
Ah-lah z yüong ao-miao shih-wô kóng Jing-ming-go ts'ong-ming ziu-z keh yi-zin ing-dzöng-tih-go ts'ong-ming
阿拉是用奥妙说话讲神明个聪明，就是箇以前隐藏的个聪明，
Jing-ming læ væn-dæ ts-zin sô yü-sin ding-kwe hao peh ah-lah teh-djöh yüong-wô Keh-go ts'ong-ming
神明来万代之前所预先定规，好拨阿拉得着荣华。⁸ 箇个聪明
yin-dzæ z-shü-go kwun-tsiang tu feh sih-teh-go ziah-z sih-teh tsæ-ve læ jih-z-kô-zöng ting-sah
现在时世个官长都弗识得个；若是识得，再舡来十字架上钉煞
keh-we yüong-wô-go Cü dæn-z ziang Sing-shü-li sô sia-tih Jing-ming we-leh æ-kying Gyi cü-kwu sô
箇位荣华个主。⁹ 但是像圣书里所写的，「神明为了爱敬其主顾所
be-hao-kæn-go z ngæn-tsing sô m-neh k'en-kyin-ko ng-to m-neh t'ing-meng-ko ny ing-go sing-li m-neh
备好间个，是眼睛所呒得看见过，耳朵呒得听闻过，人个心里呒得
ts'eng-djöh-ko Tsih-yiu Jing-ming z yüong Gyi-go Ling hyin-c'ih peh ah-lah ing-we
付着过。」 [Y. 64. 4.] ¹⁰ 只有神明是用其个灵显出拨阿拉。因为
Sing-Ling we dzô-ts'ah yiang-ying z-ken lin Jing-ming sing-ao-go z-ken Nying-go z-ken ziah feh-z
圣灵会查察样样事干，连神明深奥个事干。¹¹ 人个事干，若弗是
gyi li-hyiang deng-tih-go ling jü we hyiao-teh ni Z-ka Jing-ming-go z-ken ziah feh-z Jing-ming-go
其里向庵的个灵，谁会晓得呢？是介，神明个事干，若弗是神明个
Ling yia m-yiu jü neng-keo hyiao-teh gyi
灵，也呒有谁能够晓得其。

12 Næn-kæn ah-lah sô tsih-ziu-go feh-z shü-kæn-zöng-go ling z dzong Jing-ming ka læ-go
难间阿拉所接受个，弗是世间上个灵，是从神明介来个
Ling s-teh ah-lah hao hyiao-teh Jing-ming sô s-peh ah-lah go z-ken Wa-yiu ah-lah kóng keh-sing
灵；使得阿拉好晓得神明所赐拨阿拉个事干。¹³ 还有阿拉讲箇星
z-ken feh-z yüong ny ing-go ts'ong-ming sô kao-go shih-wô z yüong Sing-Ling sô kao-go ziu-z pô
事干，弗是用人个聪明所教个说话，是用圣灵所教个；就是把
ling-leh-kying-go shih-wô ka-shih ling-leh-kying-go z-ken
灵勒紧个说话解说灵勒紧个事干。

14 Dæn-z m-neh ken-hwō go ny ing z feh tsih-ziu Jing-ming-go Ling-go z-ken dziu gyi k'en-læ z
 但是呒得感化个人是弗接受神明个灵个事干。就其看来是
 nyü-beng-go yia feh neng-keo sih-teh gyi ing-we dzô-ts'ah gyi go z dzae-ü Sing-Ling ken-dong
 愚笨个；也弗能够识得其，因为查察其个，是在于圣灵感动。15
 Ziah-z ling-leh-kying-go cü-kwu we dzô-ts'ah yiang-yiang z-ken gyi-zi m-nying we dzô-ts'ah-go
 若是灵勒紧个主顾，会查察^[1]样样事干；其自呒人会查察^[1]个，16
 Jü neng-keo hyiao-teh Cü-go sing-siang hao ky'i kao Gyi ni Tsih-yiu ah-lah yiu
 「谁能够晓得主个心想，好去告其呢？」[Y. 4. 13.] 只有阿拉有
 Kyi-toh-go sing-siang
基督个心想。

[1] Dzô-ts'ah, 'oh wô, bin-c'ih. 查察，或话，辨出。（原注）

1K. III.

HYÜONG-DI ngô zin-deo feh neng-keo kóng peh ng-lah t'ing ziang ling-leh-kying-go ny ing ka tsih hao ziang
 兄弟，我前头弗能够讲拨尔拉听像灵勒紧个人介；只好像
 joh-ü nyüoh-sing go ny ing ziang dzae-ü Kyi-toh go na-hwun ka Ngô tsih peh ng-lah ky'üoh na m-teh
 属于肉身个人，像在于基督个奶花介。2 我只拨尔拉吃奶，呒得
 peh ng-lah ky'üoh væn ing-we keh z-eo ng-lah wa kô-feh-ky'i ziu-z næn-kæn yia dzing-gyiu
 拨尔拉吃饭；因为箇时候尔拉还加弗起，就是难间也仍旧
 kô-feh-ky'i ing-we ng-lah wa z joh-ü nyüoh-sing go Ng-lah-go cong-nyiang kyi-jün yiu tu-gyi
 加弗起；3 因为尔拉还是属于肉身个。尔拉个中央既然有妒忌，
 tsang-leng feng k'æ-go z-ken ky'i feh-z joh-ü nyüoh-sing i-leh ny ing go kw'un-shih ka tso [2]
 争论，分开个^[1]事干，岂弗是属于肉身，依勒人个款式介做
 ma Kyi-jün yiu ny ing wô Ngô z Pao-lo-go yi yiu ny ing wô Ngô z
 吗？4 既然有人话，「我是保罗个；」又有人话，「我是
 Üô-po-lo-go ky'i feh-z joh-ü nyüoh-sing ma
 亚波罗个；」岂弗是属于肉身吗？

[1] 'Oh wô, kyih-tông. 或话，结党。（原注）

[2] 'Oh wô, tsiao shü-kæn-zông ny ing ka tso. 或话，照世间上人介做。（原注）

5 Ka-ni Pao-lo z jü Uô-po-lo z jü Peh-ko z-go yüong-nying ng-lah dzong gyi
介呢，保罗是谁？亚波罗是谁？不过是个佣人，尔拉从其
ka siang-sing keh yia z ze Cü sô s-peh kôh-nying go Ngô z cong-go Ûô-po-lo z kyiao-go
介相信；箇也是随主所赐拨各人个。6 我是种个，亚波罗是浇个；
dæn-z peh gyi do-ky'i-læ z-go Jing-ming Ka-ni cong-go z m-iau-kying kyiao-go yia
但是拨其大起来是个神明。7 介呢，种个是呒要紧；浇个也
m-iau-kying tsih-yiu peh gyi do-ky'i-læ go Jing-ming z iao-kying Keh cong-go kyiao-go tu
呒要紧；只有拨其大起来个神明是要紧。8 箇种个，浇个，都
ih-yang-go dæn-z kôh-nying we tsiao gyi-zi-go lao-loh teh-djôh gyi-go kong-din Ing-we ah-lah z tso
一样个。但是各人会照其自个劳碌得着其个工钿。9 因为阿拉是做
Jing-ming-go pông-siu ng-lah z Jing-ming-go din-meo Jing-ming-go oh-yü
神明个帮手。尔拉是神明个田亩，神明个屋宇。

10 Tsiao Jing-ming sô s-peh ngô go eng-we hao-ziang ts'ong-ming-go tsôh-deo s-vu ka ngô yi-kying
照神明所赐拨我个恩惠，好像聪明个作头师父介，我已经
fông-hao ziang-kyiah bih-nying ky'i-zao-zóng-ky'i Dæn-z kôh-nying kæ kwu-djôh z dza ky'i-zóng-ky'i-go Keh
放好墙脚，别人去造上去。但是各人该顾着是咋起上去个。11 箇
fông-kæn-go ziang-kyiah ziu-z Yiæ-su Kyi-toh djü-ts'-ts-nga m-nying neng-keo fông bih-go ziang-kyiah Ziah
放间个墙脚就是耶稣基督，除此之外呒人能够放别个墙脚。12 若
yiu ny ing pô kying-ts nying-ts pao-zah 'ôh-tsia jü-moh dao-ts'ao lu-ken ky'i-zao læ keh-go
有人把金子，银子，宝石，或者树木，稻草，芦竿，去造来箇个
ziang-kyiah-go zóng-deo tsiang-læ kôh-nying-go sang-weh pih-ding ming-ming k'en-c'ih keh-go nyih-ts we piao gyi
墙脚个上头；13 将来各人个生活必定明明看出。箇个日子会表其
ming-bah ing-we keh nyih yiu mang ho ka hyin-c'ih-læ ping-ts'ia keh-go ho we s-c'ih kôh-nying-go sang-weh z
明白，因为箇日有猛火介显出来；并且箇个火会试出各人个生活是
dza-go Ziah yiu ny ing sô ky'i-zóng-ky'i-go sang-weh we dzing-gyiu læ-tong gyi we teh-djôh kong-din
昨个。14 若有人所起上去个生活会仍旧来东，其会得着工钿。15
ziah yiu ny ing-go sang-weh we me-diao iao djü-diao gyi-go kong-din tsih-yiu gyi-zi we teh-djôh kyiu yia z
若有人个生活会焜掉，要除掉其个工钿；只有其自会得着救；也是
ziang dzong ho vong-li ka kyiu-c'ih-go
像从火缝里介救出个。

16 Ky'i feh hyiao-teh ng-lah z Jing-ming-go din Jing-ming-go Ling deng læ ng-lah-go li-hyiang ma
岂弗晓得尔拉是神明个殿，神明个灵庵来尔拉个里向吗？17
Ziah yiu ny ing wæ-diao Jing-ming-go din Jing-ming yia we wæ-diao gyi ing-we Jing-ming-go din z
若有人坏掉^[1]神明个殿，神明也会坏掉^[1]其。因为神明个殿是
sing-jün ng-lah ziu-z-go
圣善；尔拉就是个。

[1] Wæ-diao; 'ôh wô, hwe-diao. 坏掉；或话，毁掉。（原注）

18 Kôh-nying tu m-nao zi p'in zi ng-lah cong-nyiang ziah yiu nying læ yin-dzæ z-shü sön z
各人都呒得好自騙自。尔拉中央若有人来现在时世算是
ts'ong-ming-go ing-kæ tso nyü-beng-go s-teh gyi hao tso jih-we ts'ong-ming-go nyng Keh
聪明个，应该做愚笨个，使得其好做实惠聪明个人。19 箇
shü-kæn-zöng-go ts'ong-ming dziu Jing-ming k'en-læ z nyü-beng-go ing-we yiu sia-tih wô Cü we yüong
世间上个聪明就神明看来是愚笨个。因为有写的，话，「主会用
keh-sing ts'ong-ming nyng zi-go tsô-kyi ky'i k'ô gyi Wa-yiu ih-kyü Cü hyiao-teh
箇星聪明人自个计去柯其。」[Ip.5. 13.] 20 还有一句，「主晓得
keh-sing ts'ong-ming cü-kwu-go ts'eng-deo tu z hyü-vöng
箇星聪明主顾个忖头都是虚妄。」[S.94.11.]

21 Keh-lah m-nying hao dzæ-ü nyng kw'ô-k'eo ing-we yang-yang tong-si tu z ng-lah-go 'oh-tsia
箇拉呒人好在于人夸口。因为样样东西都是尔拉个；或者
Pao-lo 'oh-tsia Üö-po-lo 'oh-tsia Kyi-fah 'oh-tsia shü-ka 'oh-tsia weh 'oh-tsia si
保罗，22 或者亚波罗，或者矶法，或者世界，或者活，或者死，
'oh-tsia yin-dzæ z-ken 'oh-tsia tsiang-læ z-ken yang-yang tu z ng-lah-go ng-lah z
或者现在事干，或者将来事干，样样都是尔拉个；23 尔拉是
Kyi-toh-go Kyi-toh z Jing-ming-go
基督个；基督是神明个。

1K. IV.

Nying-kô kæ sön ah-lah ziang Kyi-toh-go siu-'ô-nying yi ziang công-kwun Jing-ming ao-miao z-ken go
人家该算阿拉像基督个手下人，又像掌管神明奥妙事干个
tsiang-vöng Kông tao tsiang-vöng di-ih iao gyi cong-sing Ziah-z ngô be ng-lah dzô-ts'ah 'oh-tsia
账房。2 讲到账房，第一，要其忠心。3 若是我被尔拉查察，或者
be nyng dzô-ts'ah keh z siao-siao z-ken ziu-z ngô-zi yia feh dzô-ts'ah zi Ing-we ngô z feh
被人查察^[1]，箇是小小事干；就是我自也弗查察自。4 因为我是弗
teh-cü zi yiu soh-go mao-bing se-tsih z-ka yia vi-pih hao sön z tsing-dzih dzô-ts'ah ngô go
得知自有啥个毛病；虽即是介，也未必好算是正直。查察我个，
ziu-z Cü Keh-lah z-eo wa m-neh tao ih-ngæn hao-vong ky'i p'un-tön iao teng-tao Cü lae Gyi
就是主。5 箇拉时候还呒得到，一眼好留去判断，要等到主来；其
we pô en li-hyiang k'ông-tih-go z-ken t'eo-c'ih-læ yi we pô cong-nying sing-li-go i-s hyin-c'ih-læ
会把暗里向园的个事干敲出来，又会把众人心里个意思显出来。
keh-go z-eo kôh-nying dzong Jing-ming-go siu-li we teh-djôh gyi meng-veng-go tsæn-me
箇个时候各人从神明个手里会得着其门份个赞美。

[1] *Peng-veng z-ngæn*, be nyih-go nyih-ts dzô-ts'ah. 本文字眼，被人个日子查察。（原注）

HYÜONG-DI ngô we-leh ng-lah tsia ngô-zi teng Üô-po-lo tso ing-ts kông keh-ky'i z-ken iao
6 兄弟，我为了尔拉藉我自等亚波罗做印子讲箇起事干。要用
yüong ah-lah liang-go nyih-go ing-deo kao ng-lah m-nao sing-siang ko-jü Sing-shü-li sô sia-tih yia
阿拉两个人个印头教尔拉呒得好心想过如圣书里所写的；也
m-nao kôh-nying we-leh dông ih-go zi-tseng-zi-do k'en keh ih-go feh-ky'i Jü s-teh ng pi
呒得好各人为了荡一个自尊自大，看箇一个弗起。7 谁使得尔比
ning-kô kôh-nyiang ni Ng sô yiu-go 'ah-li ih-nyiang feh-z teh-djôh-go ni Ziah-z teh-djôh-go
人家各样呢？尔所有个，何里一样弗是得着个呢？若是得着个，
dza-we kw'ô-k'eo ziang feh-z teh-djôh ka
咋会夸口，像弗是得着介？

Ng-lah z yi-kying ky'üoh-pao-de ng-lah z yi-kying fu-tsoh-de ng-lah z tso-leh wông
8 尔拉是已经吃饱了；尔拉是已经富足了；尔拉是做了王，
hao-vong ah-lah de Ngô yia pô-feh-neng-keo ng-lah jih-dzæ tso wông s-teh ah-lah hao teng ng-lah dô-kô
好留阿拉了。我也巴弗能够尔拉实在做王，使得阿拉好等尔拉大家
tso wông Ngô ts'eng Jing-ming z pô ah-lah s-du ming-ming pa-c'ih tso ting pe-zin-go nyih ziang
做王。9 我忖神明是把阿拉使徒明明摆出做顶卑贱个人^[1]，像
ding-kwe iao si go væn-nying ka ing-we ah-lah k'o-pi z ih-go k'en-deo peh t'in-di teng t'in-s
定规要死个犯人介。因为阿拉可比是一个看头^[2]拨天地，等天使，
teng cong-nying k'en Ah-lah we-leh Kyi-toh z nyü-beng ng-lah dzæ-ü Kyi-toh ts'ong-ming-go ah-lah
等众人看。10 阿拉为了基督是愚笨，尔拉在于基督聪明个；阿拉
z no-ziah ng-lah kông-gyang-go ng-lah yiu t'i-min ah-lah z tao-me-go Dzih-tao jü-kying
是懦弱，尔拉刚强个；尔拉有体面，阿拉是倒霉个。11 直到如今
ah-lah yi du-kyi yi k'eo-k'eh yi c'ih-poh yi ngæ-tang yi m-teh ih-ding-go deng-c'ü yi
阿拉又肚饥，又口渴，又出膊，又挨打，又呒得一定个庵处，12 又
lao-lao-loh-loh ts'ing-siu tso sang-weh be nyih-kô zôh-mô ah-lah coh-foh gyi be nyih-kô pih-næn
劳劳碌碌亲手做生活。被人家讐骂，阿拉祝福其；被人家逼难，
ah-lah jing-ky'i-t'eng-sing be nyih-kô pông-hwe ah-lah ky'ün-ky'ün gyi ah-lah sön ziang shü-kæn-zông-go
阿拉忍气吞声；13 被人家谤毁，阿拉劝劝其；阿拉算像世间上个
leh-seh teng væn-veh li-hyiang ting ao-tsao-go tong-si ih-dzih tao næn-kæn
垃圾，等万物里向顶鏖糟个东西，一直到难间。

[1] 'Ôh wô, mah-dæ nyih. 或话，末代人。（原注）

[2] *Peng-veng z-ngæn*, hyi-veng. 本文字眼，戏文。（原注）

14 Ngô sia keh-sing z-ken feh-z iao peh ng-lah wōng-k'ong z iao kwæn-tsiao ng-lah ziang ngô
我写箇星事干，弗是要拨尔拉惶恐；是要关照尔拉，像我
dzih-din-go ng-nô ka Ing-we ng-lah se-tsих yiu leng-væn dzæ-ü Kyi-toh tso ng-lah sin-sang z m̄-teh
值钿个儿因介。因为尔拉虽即有论万在于基督做尔拉先生，是呒得
to-siao ah-tia z ngô dzæ-ü Kyi-toh Yiæ-su yüong foh-ing sang ng-lah c'ih-læ Keh-lah ngô ky'ün-ky'ün
多少阿爹。是我在于基督耶稣用福音生尔拉出来。¹⁶ 箇拉我劝劝
ng-lah yüong 'oh ngô-go yiang We-leh ka ngô ts'a Di-mo-t'a z ngô dzih-din-go ng-ts
尔拉，用学我个样。¹⁷ 为了介，我差提摩太，是我值钿个儿子，
dzæ-ü Cü yiu cong-sing go tao ng-lah u-sen læ Gyi we pô ngô dzæ-ü Kyi-toh go tso-shih di-sing
在于主有忠信个，到尔拉乌碎来。其会把我在于基督个做说提醒
ng-lah tsing-ziang ngô tao-c'ü læ kôh kyiao-we li-hyiang sô kao-hyüing ka
尔拉，正像我到处来各教会里向所教训介。

18 Ng-lah-go cong-nyiang yiu-sing z zi-tseng-zi-do ôh-ziang ngô ve tao ng-lah u-sen læ
尔拉个中央有星是自尊自大，恶像我舖到尔拉乌碎来。¹⁹
Dæn-z Cü ziah k'eng-go ngô pih-ding soh-soh tao ng-lah u-sen læ ziu we k'ao-kyiu keh-sing zi-tseng-zi-do
但是主若肯个，我必定速速到尔拉乌碎来；就会考究箇星自尊自大
cü-kwu-go neng-ken feh-z k'ao-kyiu gyi-go k'eo-dzæ Ing-we Jing-ming-go koh feh dzæ-ü k'eo-dzæ z
主顾个能干，弗是考究其个口才。²⁰ 因为神明个国弗在于口才，是
dzæ-ü neng-ken Ng-lah-go sing-siang dza-go Wa-z iao ng do-leh kao-föng tao ng-lah u-sen læ
在于能干。²¹ 尔拉个心想咋个？还是要尔驮勒教方到尔拉乌碎来
ni wa-z iao ngô yüong jing-æ weng-ziu-go sing læ ni
呢？还是要我用仁爱温柔个心来呢？

1K. V.

NYING-KÔ ming-ming t'ing-meng læ ng-lah-go cong-nyiang yiu ying-lön z-ken wa-yiu keh-cü-ka ying-lön
人家明明听闻来尔拉个中央有淫乱事干，还有箇株介淫乱
ziu-z bih-koh-nying cong-nyiang yia m-neh di-ky'i-ko ih-go nyiny zing-ts-ü dæ gyi 'eo-meo tso lao-nyüing
就是别国人中央也呒得提起过，一个人甚至于抬其后母做老娘。
2 Ng-lah wa we zi-tseng-zi-do tao feh t'ong-k'oh s-teh tso keh-go z-ken cü-kwu hao ken-c'ih læ
尔拉还会自尊自大；倒弗痛哭，使得做箇个事干主顾好赶出来
ng-lah cong-nyiang ma Ngô ni kyi-sing se-tsих m-neh læ-tong sing z teng ng-lah dô-kô læ-tong
尔拉中央吗！³ 我呢，机身虽即呒得来东，心是等尔拉大家来东。
keh-lah tsing-ziang ts'ing-sing læ-tong ih-yiang kóng-tao tso keh-go z-ken cü-kwu ngô yi-kying ding-kwe
箇拉，正像亲身来东一样，讲到做箇个事干主顾我已经定规，⁴
ng-lah jü-jih-long ngô-go sing yia læ ng-lah cong-nyiang ping-ts'ia ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh-go
(尔拉聚集拢，我个心也来尔拉中央，并且阿拉主耶稣基督个

neng-ken yia dō-kō læ-tong dzæ-ü ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh-go ming-deo hao tsiang keh-cü-ka nying
能干也大家来东，) 在于阿拉主耶稣基督个名头⁵ 好将箇株介人

kao-dæ Sah-dæn peh gyi nyüoh-sing mih-diao s-teh gyi weh-ling tao Cü Yiæ-su-go nyih-ts hao teh-djöh kyiu
交代撒但，拨其肉身灭掉，使得其活灵到主耶稣个日子好得着救。

Ng-lah-go kw'ô-k'eo z m-neh hao Ky'i feh hyiao-teh ih-ngæn-go kao-shü we peh 'o-dön fah-ky'i kao
6 尔拉个夸口是呒得好。岂弗晓得一眼个酵水会拨和团发起酵

læ ma Ka-ni tōng-kæ djü ken-zing lao kao-shü s-teh ng-lah hao tso ts'oh-sing ih-dön ziang
来吗？⁷ 介呢，当该除干净老酵水，使得尔拉好做簇新一团，像

ng-lah z m-kao-shü ka Ing-we ah-lah yü-yüii siao-yang Kyi-toh z t'i ah-lah sah-diao-de
尔拉是呒酵水介。因为阿拉逾越小羊基督是替阿拉杀掉了^[1]。⁸

Sö-yi tōng-kæ læ siu tsih-k'eng feh yüong lao kao-shü yia feh yüong ôh-i ôh-doh-go kao-shü z kæ
所以当该来守节肯；弗用老酵水，也弗用恶意恶毒个酵水；是该

yüong ts'ing-kyih dzing-jih-go vu-kao-ping
用清洁诚实个无酵饼。

[1] 'Ôh wô, sah-diao tso tsi-veh. 或话，杀掉做祭物。（原注）

9 Ngô keh-fong sing-li sia-tih eo ng-lah m-nao teng kæn-ying cü-kwu ts'eo-de Yia feh-z
我箇封信里写的，讴尔拉呒得好等奸淫主顾凑队。¹⁰ 也弗是

wô ih-ngæn m-nao teng keh shü-kæn-zōng kæn-ying-go cü-kwu 'ôh-tsia t'en-dzæ-go sôh-tsô-go pa
话，一眼呒得好等箇世间上奸淫个主顾，或者贪财个、索诈个、拜

ngeo-ziang go dō-kō ts'eo-de ziah-z ka ng-lah pih ky'iao-leh tiao-c'ih shü-kæn-zōng Ngô sô sia
偶像个，大家凑队。若是介，尔拉必巧勒跳出世间上。¹¹ 我所写

peh ng-lah z ka-go i-s ziah yiu ning ts'ing-hwu z hyüong-di 'ôh-tsia væn kæn-ying go 'ôh-tsia t'en
拨尔拉是介个意思。若有人称呼是兄弟，或者犯奸淫个，或者贪

dzæ-veh go 'ôh-tsia pa ngeo-ziang go 'ôh-tsia zôh-mô-go 'ôh-tsia ky'üoh-tse-go 'ôh-tsia sôh-tsô nyng-kô
财物个，或者拜偶像个，或者警骂个，或者吃醉个，或者索诈人家

go keh-cü-ka nyng m-nao teng gyi ts'eo-de lin væn tu m-nao teng gyi dō-kô ky'üoh Ngô
个，箇株介人呒得好等其凑队；连饭都呒得好等其大家吃。¹² 我

soh wa iao p'un-tön keh-sing nga-deo-go nyng ma Ng-lah soh feh-z p'un-tön keh-sing li-deo-go nyng
啥还要判断箇星外头个人吗？尔拉啥弗是判断箇星里头个人？¹³

ziah-z nga-deo-go nyng Jing-ming p'un-tön gyi Ka-ni keh-go ôh-nying dzong ng-lah li-hyiang yüong
若是外头个人，神明判断其。「介呢，箇个恶人，从尔拉里向用

ken gyi c'ih
赶其出。」[Sm. 17. 7: 21. 21: 22. 21, 24.]

NG-LAH-GO cong-nyiang jü ziah teng bih-nying yiu ih-ky'i en-gyin
 尔拉个中央谁若等别人有一起案件，敢来弗正直主顾面前打
 kwun-s feh læ sing-du-go min-zin ma Ky'i feh hyiao-teh sing-du tsiang-læ we p'un-tön shü-kæn-zōng ma
 官司，弗来圣徒个面前吗？² 岂弗晓得圣徒将来会判断世间上吗？
 Ziah-z shü-kæn-zōng we peh ng-lah p'un-tön næn-dao feh hao p'un-tön siao-siao en-gyin ma Ky'i feh hyiao-teh
 若是世间上会拨尔拉判断，难道弗好判断小小案件吗？³ 岂弗晓得
 ah-lah tsiang-læ we p'un-tön t'in-s 'o-hwōng kying-si-go z-ken ma Ka-ni ng-lah ziah yiu
 阿拉将来会判断天使？何况今世个事干吗！⁴ 介呢，尔拉若有
 kying-si-go en-gyin neng-s peh kyiao-we-li keh-sing k'en-feh-ky'i cü-kwu ky'i p'un-tön Ngô kóng keh-go
 今世个案件，能使拨教会里箇星看弗起主顾去判断。⁵ 我讲箇个
 shih-wō deh-we tao-tao ng-lah me Næn-dao ng-lah-go li-hyang lin ih-go ts'ong-ming nyting tu m-teh
 说话特为倒倒尔拉霉。难道尔拉个里向连一个聪明人都呒得，
 neng-keo li-c'ü gyi hyüong-di cong-nyiang-go z-ken ma Hyüong-di teng hyüong-di fæn-cün we tang kwun-s
 能够理处其兄弟中央个事干吗？⁶ 兄弟等兄弟反转会打官司，
 ping-ts'ia læ feh siang-sing cü-kwu-go min-zin tang kwun-s
 并且来弗相信主顾个面前打官司！

7 Ng-lah we dô-kô tang kwun-s ziu-z keh u-sen yi-kying 'o-jün ts'o-de 'O-feh neng-s ziu
 尔拉会大家打官司，就是箇鸟碎已经和然错了。何弗能使受
 wé-ky'üoh 'O-feh neng-s ky'üoh-kw'e Ng-lah fæn-cün lin zi-go hyüong-di tu we peh gyi ziu wé-ky'üoh
 委曲？何弗能使吃亏？⁸ 尔拉反转连自个兄弟都会拨其受委曲，
 peh gyi ky'üoh-kw'e
 拨其吃亏。

9 Ky'i feh hyiao-teh feh tsing-dzih-go cü-kwu feh neng-keo teh-djöh Jing-ming-go koh tso ts'aen-nyih M-nao
 岂弗晓得弗正直个主顾弗能够得着神明个国做产业？呒得好
 zi p'in zi keh-sing c'ong meng-deo go pa ngeo-ziang go t'eo lao-nyüing go tso siao-t'ong go æ
 自骗自。箇星闯门头个、拜偶像个、偷老娘个、做烧汤[1]个、爱
 nen-fong go tso dao-zeh go t'en dzæ-veh go ky'üoh-tsiu-tse-go zôh-nying-mô-tao-go sôh-tsô
 男风个、¹⁰ 做盗贼个、贪财物个、吃酒醉个、鬪人骂倒个、索诈
 nying-kö go tu feh neng-keo teh-djöh Jing-ming-go koh tso ts'aen-nyih Ng-lah zin-deo z keh-cü-ka nyting
 人家个，都弗能够得着神明个国做产业。¹¹ 尔拉前头是箇株介人。
 dæn-z k'ao-djöh Cü Yiæ-su-go ming-deo teng ah-lah Jing-ming-go Ling ng-lah z gyiang ken-zing z
 但是靠着主耶稣个名头等阿拉神明个灵，尔拉是滙干净，是
 tseng-ky'i-liao z sön tsing-dzih de

尊起了，是算正直了。

[1] 《明清吴语词典》烧汤：烧开水，喻指妓院的男佣。此处义为男妓

12 Ngô yang-yiang z-ken tu hao tso tsih-z vi-pih tu yiu ih-c'ü ngô yang-yiang z-ken tu hao
 我样样事干都好做，只是未必都有益处。我样样事干都好
 tso tsih-z ngô ze-bin soh-si feh keng voh gyi kæ-kwun Ky'üoh-zih z we-leh du-bi du-bi z
 做，只是我随便啥西弗跟服其该管。¹³ 吃食是为了肚皮，肚皮是

we-leh ky'üoh-zih dæn-z du-bi teng ky'üoh-zih Jing-ming tu we wæ-diao gyi Ziah-z kyi-sing feh-z
为了吃食。但是肚皮等吃食神明都会坏掉其。若是机身，弗是
we-leh kæn-ying z we-leh Cü Cü yia z we-leh kyi-sing Jing-ming z yi-kying peh Cü
为了奸淫，是为了主；主也是为了机身。14 神明是已经拨主
weh-cün-læ tsiang-læ yia we yüong Gyi-zi-go neng-ken peh ah-lah weh-cün-læ

活转来，将来也会用其自个能干拨阿拉活转来。
15 Ky'i feh hyiao-teh ng-lah-go kyi-sing z Kyi-toh-go ts-t'i Ka-ni ngô hao pô Kyi-toh-go
肢体驮来做婊子个肢体吗？断断弗可。16 岂弗晓得胶粘婊子个主顾
ts-t'i do-læ tso piao-ts-go ts-t'i ma Tön-tön feh-k'o Ky'i feh hyiao-teh kao-nyin piao-ts go cü-kwu
是做了一个机身？因为圣书是介话，「箇两个会做了一个肉身。」
[Ts. 2. 24.] 17 若是胶粘主个主顾，也是做了一个灵。

18 Yüong to-bi kæn-ying z-ken Nying sô væn-go pah-yiang ze z læ kyi-sing ts-nga tsih-yiu tso
用躲避奸淫事干。人所犯个百样罪是来机身之外；只有做
kæn-ying z-ken cü-kwu z teh-ze zi-go kyi-sing Ky'i feh hyiao-teh ng-lah kyi-sing z ng-lah li-hyiang
奸淫事干主顾是得罪自个机身。19 岂弗晓得尔拉机身是尔拉里向
Sing-Ling-go din ma Sing-Ling yia z dzong Jing-ming sô s-peh ng-lah go ping-ts'ia ng-lah feh-z joh-ü
圣灵个殿吗？圣灵也是从神明所赐拨尔拉个；并且尔拉弗是属于
zi go z kô-din ma-læ-go Ka-ni iao pô zi-go kyi-sing teng weh-ling kwe yüong-wô peh
自个，20 是价钿买来个。介呢，要把自个机身等活灵归荣华拨
Jing-ming ing-we keh liang-ying tu z Jing-ming-go
神明；因为箇两样都是神明个。

1K. VII.

KÔNG-TAO ng-lah sia sing læ meng ngô go z-ken Ih-go nying feh teng nyü-nying gying-long z
讲到尔拉写信来问我个事干。一个人弗等女人近拢是
hao-go dæn-z we-leh keh-sing kæn-ying z-ken kôh nen-nyüing kæ yiu zi-go lao-nyüing kôh nyü-nying
好个；2 但是为了箇星奸淫事干，各男娘该有自个老娘，各女人
kæ yiu zi-go nen-nyüing Nen-nyüing kæ pô meng-veng-go hao-i tao lao-nyüing lao-nyüing tao nen-nyüing yia
该有自个男娘。3 男娘该把门份个好意到老娘；老娘到男娘也
kæ z-ka Lao-nyüing zi-go kyi-sing m̄-teh hao zi tso cü-i z nen-nyüing-go cü-i nen-nyüing
该是介。4 老娘自个机身呒得好自做主意，是男娘个主意。男娘
zi-go kyi-sing yia m̄-teh hao zi tso cü-i z lao-nyüing-go cü-i M-nao dô-kô tæn-ngwu
自个机身也呒得好自做主意，是老娘个主意。5 呹得好大家耽误

meng-veng pih iao liang-sing dzing-nyün k'o-yi dzæn-z siang-bih
门份；必要良心情愿可以暂时相别，
z-ken 'eo-deo ziu dzing-gyiu jü-long k'ong-p'ô Sah-dæn
事干；后头就仍旧聚拢，恐怕撒但，为了尔拉欲心禁弗住，来引诱
ng-lah
尔拉。

6 Ngô kông keh-go shih-wô z t'i-liang ng-lah feh-z feng-fu ng-lah 7 Ngô feh-jün
我讲箇个说话，是体谅尔拉，弗是吩咐尔拉。我弗然
pô-feh-neng-keo cong-nying tu ziang ngô-zi ka peh-ko kôh-nying yiu gyi-zi dzong Jing-ming sô teh-djôh-go
巴弗能够众人都像我自介。不过各人有其自从神明所得着个
eng-s ih-go z ka ih-go z ka
恩赐，一个是介，一个是介。

8 KEH-SING m-neh lao-nyüing cü-kwu teng kwu-sông lao-nyüing ngô teng gyi-lah wô Ziah k'eng dziang-t'ong
箇星呒得老娘主顾等孤孀老娘，我等其拉话，若肯长通
ziang ngô ka z hao-go Ziah-z yüôh-sing kying-feh-djü neng-s ky'i hweng-p'e ing-we lae-tih dong
像我介，是好个。9 若是欲心禁弗住，能使去婚配。因为来的动
yüôh-ho wa-z hweng-p'e Hao
欲火，还是婚配好。

10 Keh-sing yi-kying hweng-p'e-go cü-kwu ngô feng-fu yia feh-z ngô z Cü feng-fu-go Lao-nyüing
箇星已经婚配个主顾我吩咐，也弗是我，是主吩咐个，老娘
m-nao li-k'aé nen-nyüing ziah-z li-k'aé kae feh kô 'oh-tsia hao teng nen-nyüing tsæ 'o-long
呒得好离开男娘。11 若是离开，该弗嫁，或者好等男娘再和拢。
nen-nyüing yia m-neh hao ken-c'ih gyi lao-nyüing
男娘也呒得好赶出其老娘。

12 Teng yü-to-go ngô z-ka wô feh-z Cü wô-go T'ong-jün ih-go hyüong-di yiu feh
等余多个我是介话，（弗是主话个，）倘然一个兄弟有弗
siang-sing Cü go lao-nyüing gyi hwun-hyi dong-de djü-tong m-nao ken gyi c'ih ih-go lao-nyüing ziah
相信主个老娘，其欢喜同队住东，呒得好赶其出。13 一个老娘若
yiu feh siang-sing Cü go nen-nyüing gyi hwun-hyi dong-de djü-tong yia m-nao ky'i-diao gyi Ing-we
有弗相信主个男娘，其欢喜同队住东，也呒得好弃掉其。14 因为
keh feh siang-sing-go nen-nyüing dzæ-ü gyi lao-nyüing z tseng-ky'i-de keh feh siang-sing-go lao-nyüing dzæ-ü gyi
箇弗相信个男娘在于其老娘是尊起了。箇弗相信个老娘在于其
nen-nyüing yia tseng-ky'i-de feh-jün ng-lah ng-nô z feh kyih-zing naen-kæn z tseng-ky'i-go T'ong-jün
男娘也尊起了。弗然尔拉儿因是弗洁净；难间是尊起个。15 倘然
feh siang-sing-go cü-kwu zi li-k'aé ze gyi li-k'aé z-de ziah-z ka keh-go hyüong-di 'oh-tsia tsi-me
弗相信个主顾自离开，随其离开是了。若是介，箇个兄弟或者姊妹
m-kao bo-djü-de Dæn-z Jing-ming dziao ah-lah læ z iao 'o-moh tso-cü Ng lao-nyüing
呒告缚住了。但是神明召阿拉来，是要和睦做主^[1]。16 尔老娘，
'oh-tsia hao kyiu nen-nyüing yia vi-k'o-cü ng nen-nyüing 'oh-tsia hao kyiu lao-nyüing yia vi-k'o-cü
或者好救男娘，也未可知。尔男娘，或者好救老娘，也未可知。

17 Tsih-z Jing-ming feng peh kôh-nying z dza-go Cü dziao gyi læ z'eo kôh-nying z dza-go kæ dzing-gyiu
只是神明分拨各人是咋个，主召其来时候各人是咋个，该仍旧

z-ka tso Ngô læ cong kyiao-we li-hiang yia z-ka feng-fu
是介做。我来众教会里向也是介吩咐。

[1] *Peng-veng z-ngæn, z dzæ-ü 'o-moh.* 或话，杀掉做祭物。（原注）

18 Ziah yiu nyng yi-kying ziu tsiu-keh-li be dziao-læ-go hao-vong tsô-in keh tsiu-keh-li 'Oh-tsia yiu
若有人已经受周割礼被召来个，好留遮掩箇周割礼。或者有
nying m-neh ziu tsiu-keh-li be dziao-læ-go yia hao-vong ziu tsiu-keh-li Ziu tsiu-keh-li z
人呒得受周割礼被召来个，也好留受周割礼。 19 受周割礼是
m-iao-kying feh ziu tsiu-keh-li yia m-iao-kying tsih-yiu pao-siu Jing-ming-go lih-fah z iao-kying
呒要紧，弗受周割礼也呒要紧；只有保守神明个律法是要紧。 20

Kôh-nying be dziao-læ z'eo z dza-go kæ dzing-gyiu z dza-go
各人被召来时候是咋个，该仍旧是咋个。

21 Ng be dziao-læ z'eo z nu-boh ma feh-föng-teh-go ziah k'o-yi sih-föng feh tso nu-boh
尔被召来时候是奴仆吗？弗妨得个。若可以释放弗做奴仆，
neng-s ts'ing keh-go kyi-we Ing-we dzæ-ü Cü dziao-læ-go nu-boh gyi z tso Cü-go sih-föng-liao
能使趁箇个机会。 22 因为在于主召来个奴仆，其是做主个释放了
nying wa-yiu feh tso nu-boh be dziao-læ-go gyi z tso Kyi-toh-go nu-boh Ng-lah z Cü yüong
人。还有弗做奴仆被召来个，其是做基督个奴仆。 23 尔拉是主用
kô-din ma-læ-go m-nao tso nyng-go nu-boh Hyüong-di kôh-nying be dziao-læ z'eo z
价钿买来个；呒得好做人个奴仆。 24 兄弟，各人被召来时候是
dza-go læ Jing-ming min-zin dzing-gyiu kæ z dza-go

25 KÔNG-TAO keh-sing do-kwu-nyiang ngô m-teh Cü-go feng-fu dæn-z ngô kyi-jün teh-djöh Cü-go
讲到箇星大姑娘，我呒得主个吩咐。但是我既然得着主个
æ-lin s-teh ngô cong-sing ziu pô ngô-go i-s wô hyiang ng-lah dao Ng ts'eng we-leh
哀怜使得我忠信，」就把我个意思话向尔拉道。 26 我忖，为了
yin-dzæ-go næn-deo ih-go nyng wa-z ka hao Ng ziah teng lao-nyüing yi-kying kyih-long hao-vong
现在个难头^[1]，一个人还是介好。 27 尔若等老娘已经结拢，好留
siang ts'ah-k'æ ziah m-neh teng lao-nyüing kyih-long hao-vong siang dæ lao-nyüing Jün-r ng ziah ky'i cü
想拆开。若呒得等老娘结拢，好留想抬老娘。 28 然而尔若去娶，
z m-kaø væn-ze do-kwu-nyiang c'ih-kô yia m-kaø væn-ze tsih-z keh-cong-ka-go gyi-lah tsiang-læ
是呒告犯罪；大姑娘出嫁，也呒告犯罪。只是箇种介个，其拉将来
yiüoh-sing-go næn-c'ü dæn-z ngô we-leh ng-lah peh-jing-siang

有肉身个难处。但是我为了尔拉不忍相。

[1] *'Oh wô, kying-kyih.* 或话，紧急。（原注）

29 Hyüong-di ngô z-ka wô Nyih-kyiah tön-de sô-yi keh-sing yiu lao-nyüing go kæ ziang
兄弟，我是介话，日脚短了。所以箇星有老娘个该像
m-lao-nyüing ka keh-sing di-k'oh-go ziang feh di-k'oh ka keh-sing kw'a-weh-go ziang feh kw'a-weh
呒老娘介；30 箇星啼哭个，像弗啼哭介；箇星快活个，像弗快活
ka keh-sing ma-tsing-go ziang m-neh dziang-t'ong yiu-go ka keh-sing yüong-djöh shü-kæn-zöng go
介；箇星买进个，像呒得长通有个介；31 箇星用着世间上个，
ziang m-neh ko-ü yüong gyi ka ing-we keh shü-kæn-zöng-go yang-shih z læ-tih ko-ky'i
像呒得过于用其介。因为箇世间上个样式是来的过去。

32 Ngô z iao ng-lah vong tæn sing-z M-neh lao-nyüing cü-kwu z tang-sön Cü-go z-ken dza-go
我是要尔拉留担心事。呒得老娘主顾是打算主个事干，咋个
hao peh Cü hwun-hyi yiu lao-nyüing cü-kwu z tang-sön shü-kæn-zöng z-ken dza-go hao peh gyi lao-nyüing
好拨主欢喜。33 有老娘主顾是打算世间上事干，咋个好拨其老娘
hwun-hyi Lao-nyüing teng do-kwu-nyiang yia z koh-yang-go M-neh nen-nyüing go z tang-sön Cü-go
欢喜。34 老娘等大姑娘也是各样个。呒得男娘个是打算主个
z-ken s-teh kyi-sing teng weh-ling tu ts'ing-kyih yiu nen-nyüing go z tang-sön shü-kæn-zöng z-ken
事干，使得机身等活灵都清洁。有男娘个是打算世间上事干，
dza-go hao peh nen-nyüing hwun-hyi Ngô kóng keh-go shih-wô z we-leh ng-lah zi-go ih-c'ü bing
咋个好拨男娘欢喜。35 我讲箇个说话是为了尔拉自个益处，并
feh-z do-leh mō-long-deo t'ao læ ng-lah deo-li z iao ng-lah tso-nying yiu t'i-min djóng-djóng
弗是驮勒马笼头套来尔拉头里，是要尔拉做人有体面，常常
ih-dzing-tsi-lu voh-z Cü
一成济路服侍主。

36 Ziah yiu nyding ts'eng-ts'eng zi-go nyiang-ts ts'o-ko z'-eo z tao gyi m-t'i-min tsæ-wô pih ky'iao-leh
若有人忖忖自个娘子错过时候是倒其呒体面，再话必巧勒
z-ka tso ka ze gyi dza tso yia m-kao ze hao peh gyi-lah hweng-p'e Dæn-z sing-li
是介做；介随其咋做，也呒告罪；好拨其拉婚配。37 但是心里
kyin-kyüih-go cü-kwu m-kao soh-go hyih-feh-læ k'o-yi i zi-go sing-siang ziah-z sing-li yi-kying
坚决个主顾，呒告啥个歇弗来，可以依自个心想，若是心里已经
ding-kwe liu-djü gyi nyiang-ts gyi z tso-leh hao Ka-ni kô-c'ih nyiang-ts go cü-kwu z tso-leh
定规留住其娘子，其是做勒好。38 介呢，嫁出娘子个主顾是做勒
hao-go feh kô-c'ih nyiang-ts go cü-kwu z yü-kô tso-leh hao
好个；弗嫁出娘子个主顾是愈加做勒好。

39 Tso lao-nyüing go gyi nen-nyüing wa læ-tong z'-eo z be lih-fah bo-djü gyi nen-nyüing
做老娘个，其男娘还来东时候，是被律法缚住；其男娘
ziah-z si-de ziu hao zi tso cü-i ze gyi ky'i kô jü tsih iao z dzæ-ü Cü go Gyi ziah
若是死了，就好自做主意，随其去嫁谁；只要是在于主个。40 其若
k'eng djóng-djóng siu-tong diau ngô i-s yü-kô yiu foh-ky'i ngô ts'eng zi yia z yiu Jing-ming-go Ling
肯常常守东，就我意思愈加有福气：我忖自也是有神明个灵
læ-tih
来的。

1K. VIII.

KÔNG-TAO ngeo-ziang-go ts-i-veh ah-lah hyiao-teh ah-lah tu yiu cü-sih Cü-sih we s-teh ny ing
讲到偶像个祭物，阿拉晓得阿拉都有知识。（知识会使得人

zi-tseng-zi-do tsih-yiu jing-æ we dzing-dziu teh-ky'i Ih-go ny ing ziah zi sön z ming-bah soh-go
自尊自大，只有仁爱会成就德气。² 一个人若自算是明白啥个

z-ken dziu sô tông-kæ hyiao-teh k'en-læ lin ih-yang tu wa feh-zing hyiao-teh dæn-z ih-go ny ing ziah
事干，就所当该晓得看来，连一样都还弗曾晓得。³ 但是一个人若

æ-kying Jing-ming gyi z Jing-ming sô hyiao-teh-go Ka-ni kông-tao ky'üoh ngeo-ziang-go ts-i-veh
爱敬神明，其是神明所晓得个。）⁴ 介呢，讲到吃偶像个祭物，

ah-lah hyiao-teh ngeo-ziang z yü-dziu li-hyang m-neh-go tong-si djü-leh lh-we ts-nga z m-teh bih-go
阿拉晓得偶像是宇宙里向呒得个东西，除了一位之外是呒得别个

Jing-ming Se-tsih yiu keh-sing ts'ing-hwu jing-ming go 'öh-tsia læ t'in-zöng 'öh-tsia læ di-'ö ziang
神明。⁵ 虽即有箇星称呼神明个，或者来天上，或者来地下；（像

yiü-to jing-ming yiu hyü-to cü ka dziu ah-lah k'en-læ tsih-yiu ih-we Jing-ming ziu-z
有许多神明，有许多主介。）⁶ 就阿拉看来只有一位神明，就是

T'in-Vu væn-veh tu c'ih-ü Gyi ah-lah yia kwe-ü Gyi tsih-yiu ih-we Cü ziu-z Yiæ-su
天父，万物都出于其，阿拉也归于其；只有一位主，就是耶稣

Kyi-toh væn-veh tu k'ao-djöh Gyi ah-lah yia k'ao-djöh Gyi Tsih-z m-teh tu yiu keh-go cü-sih
基督，万物都靠着其，阿拉也靠着其。⁷ 只是呒得都有箇个知识。

yiü-sing ny ing tao jü-kying liang-sing wa kôh-djöh ngeo-ziang ziu ky'üoh keh-sing tong-si z ziang ngeo-ziang-go ts-i-veh
有星人到如今良心还觉着偶像，就吃箇星东西是像偶像个祭物

ka gyi-lah-go liang-sing feh kyin-kwu ziu iao tæn-djöh ao-tsao
介；其拉个良心弗坚固，就要担着鏖糟。

Ky'üoh-zih feh neng-keo s-teh Jing-ming hwun-hyi ah-lah ky'üoh m-kao soh-go hao-cü feh
⁸ 吃食弗能够使得神明欢喜阿拉。吃，呒告啥个好处^[1]；弗

ky'üoh yia m-kao soh-go vä-cü Yuong kwu-djöh k'ong-p'ö ng-lah keh-go công-dzing iao s-teh
吃，也呒告啥个坏处^[2]。⁹ 用顾着，恐怕尔拉箇个章程要使得

keh-sing no-ziah-go cü-kwu pæn-tih Kyüö-jü ih-go ny ing k'en-kyin ng yiu cü-sih go cü-kwu læ
箇星懦弱个主顾搬跌。¹⁰ 假如一个人看见尔，有知识个主顾，来

ngeo-ziang-go miao-li zo-zih keh-go ny ing se-tsih no-ziah gyi-go liang-sing næn-dao feh we fông-tæn
偶像个庙里坐席；箇个人虽即懦弱，其个良心难道弗会放胆^[3]，

zing-ts-ü ky'i ky'üoh ngeo-ziang-go ts-i-veh ma Ziu yiu no-ziah-go hyüong-di z Kyi-toh dæ gyi si
甚至于去吃偶像个祭物吗？¹¹ 就有懦弱个兄弟，是基督代其死

go we-leh ng-go cü-sih iao mih-diao Ng-lah ka teh-ze hyüong-di sông gyi-lah feh kyin-kwu-go
个，为了尔个知识要灭掉！¹² 尔拉介得罪兄弟，伤其拉弗坚固个

liang-sing ziu-z teh-ze Kyi-toh Sô-yi ky'üoh-zih ziah we s-teh ngô hyüong-di væn-ze ngô üong-yün
良心，就是得罪基督。¹³ 所以吃食若会使得我兄弟犯罪，我永远
feh ky'üoh nyüoh sæn-leh ta-li hyüong-di væn-ze
弗吃肉，省勒带累兄弟犯罪。

[1] 'Ôh wô, kô-zông; 'ôh, to-deo. 或话，加上；或，多头。 (原注)

[2] 'Ôh wô, ts'o-lôh; 'ôh, ky'üih-siao. 或话，错落；或，缺少。 (原注)

[3] 'Ôh wô, kyin-kwu-ky'i-læ. 或话，坚固起来。 (原注)

1K. IX.

NGÔ næn-dao feh-z s-du ma Næn-dao feh hao zi tso cü-i ma Næn-dao m-neh k'en-kyin ah-lah
我难道弗是使徒吗？难道弗好自做主意吗？难道呒得看见阿拉
Cü Yiae-su Kyi-toh ko ma Ng-lah dzæ-ü Cü næn-dao feh-z ngô tso-go sang-weh ma Dzui bih-nying
主耶稣基督过吗？尔拉在于主难道弗是我做个生活吗？² 就别人

k'en-læ ngô ziah feh-z s-du dzui ng-lah k'en-læ tsong z-go s-du ing-we ng-lah dzæ-ü Cü z ngô
看来我若弗是使徒，就尔拉看来总是个使徒；因为尔拉在于主是我
s-du tsih-veng-go ing-tsing Keh-sing dzô-ts'ah ngô go cü-kwu ngô z-ka feng-p'eo peh gyi t'ing
使徒职份个印证。³ 箇星查察我个主顾，我是介分割拨其听。

Ah-lah næn-dao m-teh ky'üoh teng hah-go công-dzing ma Ah-lah ziah cü kyiao-we-li-go tsi-me
⁴ 阿拉难道呒得吃等喝个章程吗？⁵ 阿拉若娶教会里个姊妹，
næn-dao m-teh công-dzing hao ta-leh gyi tseo-læ-tseo-ky'i ziang yü-to-go s-du Cü-go keh-sing
难道呒得章程好带勒其走来走去，像余多个使徒，主个箇星
hyüong-di teng Kyi-fah ka ma Wa-z doh-doh ngô teng Pô-nô-pô m-teh feh tso sang-weh go công-dzing
兄弟，等矶法介吗？⁶ 还是独独我等巴拿巴呒得弗做生活个章程
ma
吗？

Jü yiu tông-ping ky'üoh zi-go k'eo-liang ma Jü cong ih-yün bu-dao feh ky'üoh gyi-go ko-ts
⁷ 谁有当兵，吃自个口粮吗？谁种一园葡萄，弗吃其个果子
ma Jü k'en ih-dziao yang feh ky'üoh gyi yang-na ma Ngô kóng keh-go shih-wô næn-dao tæn-tsih tsiao
吗？谁看一潮羊，弗吃其羊奶吗？⁸ 我讲箇个说话，难道单只照
nying-go i-s lih-fah feh yia z-ka kóng ma Mo-si-go lih-fah-li yiu sia-tih wô
人个意思？律法弗也是介讲吗？⁹ 摩西个律法里有写的，话，

Nyin-koh-go ngeo feh-k'o t'ao gyi-go cü-pö Jing-ming næn-dao z kwu-djöh ngeo
「碾谷个牛，弗可套其个嘴巴。」 [Sm. 25. 4.] 神明难道是顾着牛
ma Ky'i feh-z 'o-jün we-leh ah-lah-go yün-kwu kong-go ma Nyün-z we-leh ah-lah sia-tih-go
吗？¹⁰ 岂弗是和然为了阿拉个缘故讲个吗？原是为了阿拉写的个。
i-s z-ka Kang-cong-go cü-kwu iu siang-vöng ky'i kang-cong z ing-kæ-go ping-ts'ia iu siang-vöng ky'i tang
意思是介，耕种个主顾有想望去耕种是应该个；并且有想望去打
dao go cü-kwu teh-djöh gyi sô siang-vöng yia z ing-kæ-go Ah-lah kyi-jün læ ng-lah-go cong-nyiang
稻个主顾得着其所想望，也是应该个。¹¹ 阿拉既然来尔拉个中央
tsah-k'æ ling-leh-kying iang-ts ziah-z siu-keh ng-lah nyüoh-sing-go tong-si yiu soh-go do z-ken ma
扎开灵勒紧秧子，若是收割尔拉肉身个东西，有啥个大事干吗？¹²
Bih-nying jöng-ts'ia iu gyün-ping hao do ng-lah 'o-hwöng ah-lah ma Peh-ko ah-lah m-teh yüong keh-go
别人尚且有权柄好驮尔拉，何况阿拉吗？不过阿拉呒得用箇个
gyün-ping fän-cün yiang-yiang zi tæn-töng k'ong-p'ö tsu-djü Kyi-toh-go foing
权柄；反转样样自担当，恐怕阻住基督个福音。
13 Ky'i feh hyiao-teh keh-sing bæn sing-din z-ken cü-kwu z ky'üoh sing-din-go væn z-dzih tsi-dæn go
岂弗晓得箇星办圣殿事干主顾是吃圣殿个饭；侍值祭坛个
cü-kwu dô-kô teh-djöh tsi-dæn-zöng-go li-veh ma Cü yia z-ka feng-fu djün foing cü-kwu hao dzong
主顾大家得着祭坛上个礼物吗？¹⁴ 主也是介吩咐，传福音主顾好从
foh-ing du-nyih
福音度日。

15 Dæn-z keh-sing z-ken ngô ih-ngæn m-neh yüong-djöh gyi ngô næn-kaen sia keh-fæn shih-wô yia bing
但是箇星事干我一眼呒得用着其；我难间写箇番说话也并
feh-z iao nyung-kô z-ka dæ ngô ing-we ngô keh-go kw'ô-k'eo ziah yiu nyung iao s-teh gyi tso hyü-wô
弗是要人家是介待我：因为我箇个夸口，若有人要使得其做虚话，
ngô wa neng-s si Ngô ky'i djün foh-ing m-kae soh-go hao kw'ô-k'eo ngô pih ky'iao-leh z-ka ziah
我还能使死。¹⁶ 我去传福音，呒告啥个好夸口；我必巧勒是介；若
feh djün foh-ing ngô yiu 'o-se Ngô ziah dzing-nyün tso keh-go z-ken hao teh-djöh sönг ziu-z
弗传福音，我有祸祟！¹⁷ 我若情愿做箇个事干，好得着赏。就是
feh dzing-nyün yia yiu tsiang-vöng-go ky'üih-veng yi-kying kao-dæ ngô de Ka-ni ngô keh-go sönг
弗情愿，也有账房个缺分已经交代我了。¹⁸ 介呢，我箇个赏
dza-go Ziu-z djün foh-ing neng-keo s-teh Kyi-toh-go foh-ing feh fi nyung-kô dong-din z-ka feh
昨个？就是，传福音能够使得基督个福音弗费人家铜钿，是介弗
yüong-djöh ngô dzæ-ü foh-ing sô yiu-go gyün-ping
用着我在于福音所有个权柄。

19 Ngô peng-læ feh-z nyung-kô-go nu-boh z zi dzing-nyün tso cong-nying-go nu-boh s-teh ngô hao
我本来弗是人家个奴仆，是自情愿做众人个奴仆，使得我好
teh-djöh nyung yü-kô to Ngô teng Yiu-t'a nyung tang-ho ziu ziang Yiu-t'a nyung ka s-teh ngô hao
得着人愈加多。²⁰ 我等犹太人打仗，就像犹太人介，使得我好
teh-djöh Yiu-t'a nyung teng lih-fah ming-'ô-go nyung tang-ho ziu ziang lih-fah ming-'ô-go nyung ka s-teh
得着犹太人；等律法名下个人打仗，就像律法名下个人介，使得

ngô hao teh-djōh lih-fah ming-'o-go nying teng m-lih-fah-go nying tang-ho ziu ziang m-lih-fah ka
 我好得着律法名下个人；²¹ 等呒律法个人打仗，就像呒律法介，
 s-teh ngô hao teh-djōh m-lih-fah-go nying Ngô bing feh-z læ Jing-ming-go min-zin m-lih-fah z i
 使得我好得着呒律法个人。（我并弗是来神明个面前呒律法，是依
 Kyi-toh-go lih-fah Ngô teng no-ziah-go nying tang-ho ziu ziang no-ziah-go nying ka s-teh ngô
基督个律法。）²² 我等懦弱个人打仗，就像懦弱个人介，使得我
 hao teh-djōh no-ziah-go nying Teng cong-nying tang-ho gyi-lah dza-go ngô yiang-nyang yia z dza-go
 好得着懦弱个人。等众人打仗，其拉咋个，我样样也是咋个，
 s-teh ngô cong-ü hao kyiuh kyi-go nying Ngô ka tso-fah z we-leh foh-ing s-teh ngô hao dô-kô
 使得我终于好救几个人。²³ 我介做法是为了福音，使得我好大家
 teh-djōh foh-ing-go hao-c'ü
 得着福音个好处。

Ky'i feh hyiao-teh læ kao-dziang-li sæ peng-gying go cü-kwu tu z-ka peng tsih-yiu ih-go teh-djōh
 24 岂弗晓得来校场里赛奔竟个主顾都是介奔，只有一个得着
 sòng ma Ng-lah kæ ka peng-fah s-teh ng-lah hao teh-djōh Væn-pah sæ peng-z go cü-kwu z
 赏吗？尔拉该介奔法，使得尔拉好得着。²⁵ 凡百赛本事个主顾是
 yang-nyang tso-gyi gyi-lah ka tso-fah z siang teh-djōh ih-ting we wæ-diao go kwun-min ah-lah ni
 样样做忌。其拉介做法，是想得着一顶会坏掉个冠冕；阿拉呢，
 z siang ih-ting feh we wæ-diao go Sô-yi ngô læ-tih peng feh-z ziang m-su-moh-tsiang ka ngô
 是想一顶弗会坏掉个。²⁶ 所以我来的奔，弗是像呒数目账介；我
 læ-tih tang gyün-deo yia feh-z ziang tang lae k'ong-li ka ngô z ah-djü ngô-go kyi-sing ping-ts'ia
 来的打拳头，也弗是像打来空里介。²⁷ 我是压治我个机身，并且
 ngang-k'ô gyi tso nu-boh zòng-k'ong-p'ô foh-ing yi-kying djün peh bih-nying ngô-zi fæn-cün be t'ih-c'ih
 硬柯其做奴仆；尚恐怕福音已经传拔别人，我自反转被踢出。

1K. X.

HYÜONG-DI ngô feh iao ng-lah feh ming-bah ah-lah tsu-tsong tu z læ yüing-go 'ô-deo tu
 兄弟，我弗要尔拉弗明白，阿拉祖宗都是来云个下头；都
 kying-ko hæ-go cong-nyiang tu læ yüing-li teng hæ-li ziu Mo-si-go si-li tu ky'üoh tso-nyang
 经过海个中央；² 都来云里等海里受摩西个洗礼；³ 都吃做样
 ling-leh-kying go k'eo-liang tu hah tso-nyang ling-leh-kying-go shü ing-we tu z hah sô keng-djôh gyi keh
 灵勒紧个口粮；⁴ 都喝做样灵勒紧个水。因为都是喝所跟着其箇
 ling-leh-kying bun-zah liu-c'ih-læ-go shü keh-go bun-zah ziu-z Kyi-toh Dæn-z gyi-lah cong-nyiang yiu
 灵勒紧磐石流出来个水；箇个磐石就是基督。⁵ 但是其拉中央有
 ih-do-pun z Jing-ming feh hwun-hyi z be mih-diao læ kw'öng-iæ di-föng
 一大半是神明弗欢喜；是被灭掉来旷野地方。

6 Keh tu z peh ah-lah tso pōng-yiang s-teh ah-lah feh ky'i t'en wā tong-si ziang gyi-lah sō
 箇都是拨阿拉做榜样^[1]，使得阿拉弗去贪坏东西，像其拉所
 t'en ka Ng-lah yia m-nao pa ngeo-ziang ziang gyi-lah cong-nyiang yiu-sing ny ing ka ziang yiu
 贪介。7 尔拉也呒得好拜偶像，像其拉中央有星人介；像有
 sia-tih wō Pah-sing zo-tæn-löh ky'üoh-ky'üoh hah-hah 'eo-deo bō-ky'i-læ hyi-hyi
 写的，话，「百姓坐带落吃吃喝喝，后头爬起来嬉嬉。」[C. 32.
 6.] 8 阿拉也呒得好做奸淫事干，像其拉中央有星人做奸淫介，
 ih-nyih kong-fu si nyi-væn sæn-ts'in ny ing Ah-lah yia m-nao s-s Kyi-toh ziang gyi-lah cong-nyiang
 一日工夫死二万三千人。⁹ 阿拉也呒得好试试基督，像其拉中央
 yiu-sing ny ing s-s Gyi ka be keh-sing doh-dzō sōng-ming Ng-lah yia m-nao ün'-eng Jing-ming
 有星人试试其介，被箇星毒蛇丧命。¹⁰ 尔拉也呒得好怨恨神明，
 ziang gyi-lah cong-nyiang yiu-sing ny ing ün'-eng Jing-ming ka peh ts'ao-mih-go cü-kwu djü-mih gyi Gyi-lah
 像其拉中央有星人怨恨神明介，拨抄灭个主顾除灭其。¹¹ 其拉
 p'ong-djōh keh-sing long-tsong z-ken z tso pōng-yiang ping-ts'ia sia-löh shü-li iao kying-kyiae ah-lah
 碰着箇星拢总事干，是做榜样^[1]。并且写落书里，要警戒阿拉，
 ziu-z meh-dæ z-shü yi-kying ling-djōh-go cü-kwu Keh-lah zi sön z lih-tong go ny ing yüong kwu-djōh
 就是末代时世已经临着个主顾。¹² 箇拉自算是立东个人用顾着
 vi-min tih-tao
 未免跌倒。

[1] 'Oh wō, tso ing-tsing; 'oh, tōng yiang-ts. 或话，做印证；或，当样子。（原注）

13 Ng-lah sō p'ong-djōh-go mi-'oh peh-ko z bing-djōng z-ken Jing-ming yia z sing-jih-go Gyi
 尔拉所碰着个迷惑不过是平常事干^[1]。神明也是信实个；其
 tsæ-ve peh ng-lah ko-ü lih-liang ziu mi-'oh mi-'oh-go z-'eo tsong we kæ ih-da c'ih-lu s-teh
 再舡拨尔拉过于力量受迷惑；迷惑个时候总会该一埭出路，使得
 ng-lah neng-keo tōng-leh-djü
 尔拉能够挡勒住。

[1] 'Oh wō, ny ing sō p'ong-djōh-go. 或话，人所碰着个。（原注）

14 Sō-yi ngô ts'ing-æ-go hyüong-di yüong to-bi pa ngeo-ziang z-ken Ngô z ziang teng
 所以，我亲爱个兄弟，用躲避拜偶像事干。¹⁵ 我是，像等
 ts'ong-ming-go cü-kwu kōng ngô sō kōng-go ng hao p'i-bing-kyi siang Ah-lah sō coh-foh keh foh-ky'i-go
 聪明个主顾讲；我所讲个尔好批评记想。¹⁶ 阿拉所祝福箇福气个
 pe-ts ky'i feh-z Kyi-toh-go hyüih ah-lah dō-kō yiu-veng ma Ah-lah sō p'ah-k'æ-go mun-deo ky'i
 杯子，岂弗是基督个血阿拉大家有份吗？阿拉所赈开个馒头，岂
 feh-z Kyi-toh-go kyi-sing ah-lah dō-kō yiu-veng ma Ah-lah hyü-to ny ing z ih-go mun-deo ih-go
 弗是基督个机身阿拉大家有份吗？¹⁷ 阿拉许多人是一个馒头，一个

kyi-sing ing-we long-tsang tu feng-ky'üoh keh ih-go mun-deo Ts'ia-k'en keh-sing tsiao nyüoh-sing k'en-læ tso
机身：因为拢总都分吃箇一个馒头。¹⁸ 且看箇星照肉身看来做

Yi-seh-lih nying go gyi-lah ky'üoh tsi-veh go cü-kwu næn-dao teng tsi-dæn feh-z dô-kô yiu-veng ma
以色列人个。其拉吃祭物个主顾难道等祭坛弗是大家有份吗？¹⁹

Ka k'en-ky'i-læ ngô dza wô ni Wô ngeo-ziang z soh-si ma 'ôh-tsia ngeo-ziang-go tsi-veh z soh-si
介看起来，我咋话呢？话偶像是啥西吗？或者偶像个祭物是啥西

ma Feh-z ka ngô wô bih-koh-nying sô tsi-go z tsi ôh-kyü feh-z tsi Jing-ming
吗？²⁰ 弗是介。我话别国人所祭个，「是祭恶鬼，弗是祭神明。」

ngô yia feh iao ng-lah teng keh-sing ôh-kyü dô-kô yiu-veng Ng-lah feh neng-keo hah
[Sm. 32. 17.] 我也弗要尔拉等箇星恶鬼大家有份。²¹ 尔拉弗能够喝

Cü-go pe-ts yi hah kyü-go pe-ts feh neng-keo ky'üoh Cü-go tsiu-yin yi ky'üoh kyü-go tsiu-yin
主个杯子，又喝鬼个杯子；弗能够吃主个酒筵，又吃鬼个酒筵。

Ah-lah z kyih-ky'i Cü-go ô-wông ma Næn-dao pi Gyi wa neng-ken ma
22 阿拉是激起主个惺惶吗？难道比其还能干吗？

NGÔ yang-yang z-ken tu hao tso tsih-z vi-pih tu yiu ih-c'ü ngô yang-yang z-ken tu hao
23 我样样事干都好做，只是未必都有益处：我样样事干都好
tso tsih-z vi-pih tu we dzing-dziu teh-ky'i M-nying hao siang zi-go ih-c'ü kôh-nying iao siang
做，只是未必都回成就德气。²⁴ 呎人好想自个益处；各人要想
bih-nying-go ih-c'ü
别人个益处。

25 Væn-pah læ z-min-zöng ma-go tong-si ng-lah tu hao ky'üoh hao-vong k'ong-p'ô söng
凡百来市面上买个东西，尔拉都好吃；好留，恐怕伤
liang-sing meng gyi dziang-si ing-we t'in-'ô teng gyi li-deo-go væn-veh tu z Cü-GO
良心，问其详细。²⁶ 因为「天下等其里头个万物都是主个。」[S.

Ziah yiu ih-go feh siang-sing-go cü-kwu siang-ts'ing ng-lah ng-lah ziah hwun-hyi ky'i væn-pah pa
24. 1.]²⁷ 若有一个弗相信个主顾相请尔拉，尔拉若欢喜去，凡百摆
læ ng-lah min-zin go tu hao ky'üoh hao-vong k'ong-p'ô söng liang-sing meng gyi dziang-si T'ong-jün yiu
来尔拉面前个都好吃；好留，恐怕伤良心，问其详细。²⁸ 倘然有

ning wô hyiang ng-lah dao Keh z ngeo-ziang-go tsi-veh we-leh keh ts-tin-go cü-kwu yia
人话向尔拉道，「箇是偶像个祭物；」为了箇指点个主顾，也
we-leh liang-sing m-nao ky'üoh gyi ing-we t'in-'ô teng gyi li-deo-go væn-veh tu z
为了良心，呒得好吃其。因为「天下等其里头个万物都是

Cü-GO Ngô wô liang-sing feh-z ng-zi-go z gyi-go liang-sing ing-we
主个。」[S. 24. 1.]²⁹ 我话良心，弗是尔自个，是其个良心。因为

ngô-go cü-i dza-we iao peh bih-nying-go liang-sing tsah-vah Ngô kyi-jün k'ao-djôh eng-we læ-tih
我个主意咋会要拨别人个良心责罚？³⁰ 我既然靠着恩惠^[1]来的

ky'üoh we-leh ngô sô ts'aen-nyiaen-go tong-si dza-we iao peh nyung-kô pông-hwe ma
吃，为了我所忏念个东西咋会要拨人家谤毁吗？

[1] 'Oh wô, bih-koh-nying. 或话，别国人。（原注）

Z-ka ng-lah feh-leng ky'ioh feh-leng hah feh-leng tso soh-go z-ken tu kæ we-leh
 31 是介，尔拉弗论吃，弗论喝，弗论做啥个事干，都该为了
 Jing-ming-go yüong-wô ka tso 'Ôh-tsia Yiu-t'a nying 'ôh-tsia Hyi-lah nying 'ôh-tsia Jing-ming-go
 神明个荣华介做。 32 或者犹太人，或者希腊人，或者神明个
 kyiao-we m-nao pô pæn-tih-go tong-si fông læ gyi min-zin Tsing-ziang ngô tso væn-pah z-ken
 教会，呒得好把攤跌个东西放来其面前。 33 正像我做凡百事干，
 iao peh væn-pah nying hwun-hyi feh siang zi-go ih-c'ü z siang cong-nying-go ih-c'ü s-teh gyi-lah hao
 要拨凡百人欢喜；弗想自个益处，是想众人个益处，使得其拉好
 teh-djôh kyiу
 得着救。

1K. XI.

Ng-lah yüong k'en ngô-go yiang ziang ngô k'en Kyi-toh-go yiang ka
 尔拉用看我个样，像我看基督个样介。

HYÜONG-DI ngô ts'ing-tsæn ng-lah ing-we yiang-yiang z-ken kyi-teh ngô ping-ts'ia pao-siu ngô-go
 2 兄弟，我称赞尔拉，因为样样事干记得我，并且保守我个
 kao-hyüing tsiao ng sô djün-ziu peh ng-lah go Dæn-z ngô iao ng-lah hyiao-teh væn-pah nen-go deo
 教训[1]，照尔所传授拨尔拉个。 3 但是我要尔拉晓得，凡百男个头
 z Kyi-toh nyü-go deo z nen Kyi-toh-go deo z Jing-ming Væn-pah nen-nyüing 'ôh-tsia tso tao-kao
 是基督；女个头是男；基督个头是神明。 4 凡百男娘，或者做祷告
 'ôh-tsia kóng sin-cü shih-wô z'-eo deo-li tsô-kæ z ta-li gyi-go deo m-t'i-min væn-pah
 或者讲先知说话时候头里遮盖，是带累其个头呒体面。 5 凡百
 nyü-nying 'ôh-tsia tso tao-kao 'ôh-tsia kóng sin-cü shih-wô z'-eo deo-li m-kao tsô-kæ yia z ta-li
 女人，或者做祷告或者讲先知说话时候头里呒告遮盖，也是带累
 gyi-go deo m-t'i-min z teng deo-fah t'i-diao go nyü-nying ih-seh-s-nyiang-go Nyü-nying feh tsô-kæ
 其个头呒体面；是等头发剃掉个女人一色斯样个。 6 女人弗遮盖，
 feh-jü tsin-diao deo-fah ziah-z nyü-nying 'ôh-tsia tsin-diao 'ôh-tsia t'i-diao deo-fah sön z wông-k'ong ka yüong
 弗如剪掉头发。若是女人或者剪掉或者剃掉头发算是惶恐，介用
 tsô-kæ
 遮盖。

[1] 'Ôh wô, li-tsih. 或话，礼节。（原注）

Nen feh ing-tông tsô-kæ gyi deo ing-we gyi z Jing-ming-go siang-mao z Jing-ming-go yüong-wô
 7 男弗应当遮盖其头，因为其是神明个相貌，是神明个荣华。
 tsih-yiu nyü-nying z nen-go yüong-wô Ing-we nen feh-z c'ih-ü nyü z nyü c'ih-ü nen wa-yiu
 只有女人是男个荣华。 8 因为男弗是出于女；是女出于男。 9 还有

nen feh-z we-leh nyü zao-c'ih-læ z nyü we-leh nen zao-go Ing-we z-ka nyü-nying we-leh
 男弗是为了女造出来；是女为了男造个。¹⁰ 因为是介，女人，为了
 keh-sing t'in-s ing-tōng yiu gyün-ping læ gyi deo-li ta-tih Dæn-z dzæ-ü Cü nyü feh-z
 箇星天使^[1]，应当有权柄来其头里带的^[2]。¹¹ 但是在于主，女弗是
 teng nen kah-k'æ nen yia feh-z teng nyü kah-k'æ ing-we tsing-ziang nyü z dzong nen ka læ-go nen
 等男隔开，男也弗是等女隔开。¹² 因为正像女是从男介来个，男
 yia z k'ao-djöh nyü ka sang-c'ih-læ kyiu-kying væn-veh tu z dzong Jing-ming ka læ
 也是靠着女介生出来；究竟万物都是从神明介来。

[1] *Yiu-teh doh, kyiao-we-li-go s-ts'a.* 有得读，教会里个使差。（原注）

[2] *Sô wô gyün-ping, z deo-li ta-tih-go tong-si, tso voh nen go kyi-'ao.* 所话权
柄，是头里带的个东西，做服男个记号。（原注）

13 Ng-lah zi sing-li hao p'i-bing-siang nyü-nying feh tsô-kæ gyi deo ky'i tao-kao Jing-ming 'eh-li feh
 尔拉自心里好批评相：女人弗遮盖其头去祷告神明，合理弗
 'eh-li Ziu-z keh sang-dzing-go li-sing næn-dao feh kao ng-lah nen ziah yiu dziang-dziang deo-fah z
 合理？¹⁴ 就是箇生成个理性难道弗教尔拉，男若有长长头发，是
 gyi m-t'i-min nyü ziah yiu dziang-dziang deo-fah z gyi yüong-wô ing-we gyi-go deo-fah s-peh gyi
 其呒体面；¹⁵ 女若有长长头发，是其荣华？因为其个头发赐拨其
 z tōng tsô-kæ-go tong-si Ziah yiu nyung iao tsang-leng ah-lah z m-teh keh-cü-ka kwe-kyü
 是当遮盖个东西^[1]。¹⁶ 若有人要争论，阿拉是呒得箇株介规矩；
 Jing-ming-go cong kyiao-we yia z-ka
 神明个众教会也是介。

[1] *'Oh wô, tōng siu-p'ao.* 或话，当手帕。（原注）

17 Ngô næn-kæn iao feng-fu ng-lah z-ken feh-z ts'ing-tsæn ng ing-we ng-lah jü-long-kæn feh-z
 我难间要吩咐尔拉事干，弗是称赞尔，因为尔拉聚拢间弗是
 s-teh ng-lah yiu ih-c'ü fæn-cün s-teh ng-lah yiu wä-c'ü Deo-ih-meng ng-lah jü-long læ
 使得尔拉有益处，反转使得尔拉有坏处。¹⁸ 头一门，尔拉聚拢来
 kyiao-we-li ngô t'ing-meng ng-lah cong-nyiang yiu feng-k'æ z-ken ngô yia yiu kyi-feng siang-sing Læ
 教会里，我听闻尔拉中央有分开事干^[1]；我也有几分相信。¹⁹ 来
 ng-lah cong-nyiang feng-k'æ kyih-tōng z-ken yia pih-ding yiu-go s-teh keh-sing s-c'ih-liao nying hao læ ng-lah
 尔拉中央分开结党事干也必定有个，使得箇星试出了人好来尔拉
 cong-nyiang ming-ming k'en-c'ih
 中央明明看出。

[1] *'Oh wô, tsang-leng.* 或话，争论。（原注）

Ng-lah dō-kō jū-long-læ feh-z læ ky'üoh Cü-go væn-ts'aen ing-we ky'üoh-go z'-eo
 20 尔拉大家聚拢来，弗是^[1]来吃主个晚餐。21 因为吃个时候
 kōh-nying ts'iang-ts'iang zōng-zin ky'üoh zi-go tong-si du-kyi-go yia yiu ky'üoh-tse-go yia yiu
 各人抢抢上前吃自个东西；肚饥个也有，吃醉个也有。22 尔拉
 næn-dao m̄-teh oh-li hao ky'i ky'üoh hao ky'i hah ma Wa-z k'en-ky'ing Jing-ming-go kyiao-we s-teh
 难道呒得屋里好去吃，好去喝吗？还是看轻神明个教会，使得
 keh-sing m̄-teh-go cü-kwu wōng-k'ong ma Ngô hao dza teng ng-lah wō ni Keh-go z-ken ngô hao
 箇星呒得个^[2]主顾惶恐吗？我好咋等尔拉话呢？箇个事干我好
 ts'ing-tsæn ng-lah ma Z ts'ing-tsæn-feh-læ
 称赞尔拉吗？是称赞弗来。

[1] *Yiu-teh fæn*, feh neng-keo. 有得翻，弗能够。（原注）

[2] 'Oh wō, gyüong-kw'u-go. 或话，穷苦个。（原注）

Ngô dzong Cü-go u-sen tsih-ziu keh-go shih-wō yia yi-kying djün-ziu ng-lah ziu-z wō Cü
 23 我从主个乌碎接受箇个说话，也已经传授尔拉；就是话主
 Yiae-su be ma-diao keh yia do-leh mun-deo coh-zia-ts p'ah-k'æ z-ka wō Ng-lah
 耶稣，被卖掉箇夜，驮勒馒头，²⁴ 祝谢仔，赈开，是介话，「尔拉
 do-leh ky'üoh keh z Ngô-go kyi-sing we-leh ng-lah p'ah-k'æ-go ng-lah yüong ka ky'i tso hao
 驮勒吃；箇是我个机身，为了尔拉赈开个。尔拉用介去做，好
 kyi-teh Ngô Yü-yüih ky'üoh-hao ts'-eo yia z-ka do-leh pe-ts wō Keh-go pe-ts z
 记得我。」²⁵ 遥越吃好之后，也是介驮勒杯子，话，「箇个杯子是
 ts'oh-tsæn-sing-go iah k'ao-djöh Ngô-go hyüih shih-lih-go ng-lah ze-bin kyi-z ky'üoh gyi yüong ka ky'i tso
 簇崭新个约，靠着我个血设立个。尔拉随便几时吃其，用介去做
 hao kyi-teh Ngô Ing-we ng-lah ze-bin kyi-z ky'üoh keh-go mun-deo hah keh-go pe-ts z
 好记得我。」²⁶ 因为尔拉随便几时吃箇个馒头，喝箇个杯子，是
 piao-ming Cü-go si ih-dzih teng-tao Gyi tsæ læ-go z'-eo
 表明主个死，一直等到其再来个时候。

Keh-lah væn-pah feh 'eh-li ky'üoh Cü keh-go mun-deo hah Cü keh-go pe-ts go ziu-z
 27 箇拉凡百弗合理吃主箇个馒头，喝主箇个杯子个，就是
 væn-djöh Cü-go kyi-sing teng Cü-go hyüih Ih-go nyng kæ zi dzô-ts'ah zi z-ka hao ky'i ky'üoh keh-go
 犯着主个机身等主个血。²⁸ 一个人该自查察自；是介好去吃箇个
 mun-deo hah keh-go pe-ts Feh 'eh-li ky'i ky'üoh ky'i hah-go cü-kwu z zi ky'üoh zi hah zi-go
 馒头，喝箇个杯子。²⁹ 弗合理去吃去喝个主顾，是自吃自喝自个
 ze ing-we bin feh ming-bah Cü-go kyi-sing We-leh ka ng-lah-go cong-nyiang yiu hyü-to
 罪^[1]，因为辨弗明白主个机身。³⁰ 为了介，尔拉个中央有许多
 no-ziah-go sang-bing-go wa-yiu kw'eng-joh-go yia feh siao Ah-lah ziah zi p'un-tön zi feh we be
 懦弱个，生病个，还有困熟个也弗少。³¹ 阿拉若自判断自，弗会被

Cü p'un-tön næn-kæn be p'un-tön keh z ziu Cü-go tsah-vah sæn-leh ah-lah teng shū-kæn-zōng ny ing
主判断。³² 难间被判断，箇是受主个责罚，省勒阿拉等世间上人
dō-kō ding-ze
大家定罪。

[1] 'Oh wō, zi t'ao p'un-tön. 或话，自讨判断。（原注）

Sō-yi ngô hyüong-di ng-lah jü-long-læ ky'üoh go z'-eo yüong dō-kō teng'-eo-kyi 34
33 所以，我兄弟，尔拉聚拢来吃个时候，用大家等候记。³⁴
Ziah yiu du-kyi-go ny ing kæ lae oh-li ky'üoh s-teh ng-lah jü-long-læ feh we peh Cü ding-ze
若有肚饥个人，该来屋里吃；使得尔拉聚拢来弗会拨主定罪^[1]。
Yü-to z-ken teng ngô lae z'-eo we feng-fu ng-lah
余多事干，等我来时候会吩咐尔拉。

[1] 'Oh wō, p'un-tön. 或话，判断。（原注）

1K. XII.

HYÜONG-DI kōng-tao Sing-Ling-go eng-s ngô feh iao ng-lah feh ming-bah Ng-lah hyiao-teh zi
兄弟，讲到圣灵个恩赐，我弗要尔拉弗明白。² 尔拉晓得自
peng-læ z-go bih-koh-nying ze-bin dza-go ying-yiu ng-lah ziu be ta-diao voh-z keh-sing ve k'æ-k'eo go
本来是个别国人；随便咋个引诱尔拉，就被带掉服侍箇星船开口个
ngeo-ziang Keh-lah ngô peh ng-lah hyiao-teh M-iyu ih-go ny ing dzæ-ü Jing-ming-go Ling kōng-go we wō
偶像。³ 箇拉我拨尔拉晓得，呒有一个人在于神明个灵讲个，会话
Yiaë-su z be tsiu-mô-go yia m-iyu ih-go ny ing ziah feh-z dzæ-ü Sing-Ling kōng-go neng-keo wō
耶稣是被咒骂个^[1]；也呒有一个人，若弗是在于圣灵讲个，能够话
Yiaë-su z Cü
耶稣是主。

[1] 'Oh wō, kæ mih-vōng. 或话，该灭亡。（原注）

4 Yiu kōh-yang-go eng-s tsih-iyu ih-go Sing-Ling 5 Yiu kōh-yang-go tsih-veng tsih-iyu ih-go
有各样个恩赐，只有一个圣灵。⁵ 有各样个职份^[1]，只有一个
Cü Yiu kōh-yang-go neng-ken tsih-iyu ih-go Jing-ming we tso pah-yang neng-ken lae væn-pah ny ing-go
主。⁶ 有各样个能干，只有一个神明，会做百样能干来凡百人个
li-hyang
里向。

[1] 'Ôh wô, bæn-z-go tsih-veng. 或话，办事个职份。（原注）

7 Dæn-z s-peh kôh-nying yiu Sing-Ling læ gyi-go sing-zóng hyin-c'ih-læ z we-leh cong-nying-go
但是赐拨各人有圣灵来其个身上显出来，是为了众人个
ih-c'ü Yiu-teh-go Sing-Ling s-peh gyi we kóng ts'ong-ming-go shih-wô yiu-teh-go s-peh gyi we
益处。8 有得个，圣灵赐拨其会讲聪明个说话；有得个，赐拨其会
kóng yiu cü-sih go shih-wô yia z tsiao keh-we Sing-Ling yiu-teh-go s-peh gyi siang-sing-go sing
讲有知识个说话，也是照箇位圣灵；9 有得个，赐拨其相信个心，
yia z dzæ-ü keh-we Sing-Ling yiu-teh-go s-peh gyi i-bing-go eng-s yia z dzæ-ü keh-we
也是在于箇位圣灵；有得个，赐拨其医病个恩赐，也是在于箇位
Sing-Ling yiu-teh-go s-peh gyi tso gyi-z go neng-ken yiu-teh-go s-peh gyi we kóng sin-cü
圣灵；10 有得个，赐拨其做奇事个能干；有得个，赐拨其会讲先知
shih-wô yiu-teh-go s-peh gyi we bin-pih keh-sing ling yiu-teh-go s-peh gyi we kóng bih-c'ü
说话；有得个，赐拨其会辨别箇星灵；有得个，赐拨其会讲别处
t'u-wô yiu-teh-go s-peh gyi we fæn bih-c'ü t'u-wô Dæn-z keh-sing pah-ying neng-ken tu z keh
土话；有得个，赐拨其会翻别处土话。11 但是箇星百样能干都是箇
doh-ih-we Sing-Ling sô tso-go ze Zi-go cü-i feng peh kôh-nying go
独一位圣灵所做个，随自个主意分拨各人个。

12 Tsing-ziang kyi-sing z ih-go yiu hyü-to ts-t'i ping-ts'ia keh ih-go sing-zóng-go pah-t'i
正像机身是一个，有许多肢体，并且箇一个身上个百体，
se-tsih to tu tso-leh ih-go kyi-sing Kyi-toh yia z-ka-go Ing-we ah-lah cong-nying feh-leng
虽即多，都做了一个机身；基督也是介个。13 因为阿拉众人，弗论
Yiu-t'a ny ing Hyi-lah ny ing feh-leng z nu-boh feh-z nu-boh tu dzong ih-go Sing-Ling ziu si-li
犹太人希腊人^[1]，弗论是奴仆弗是奴仆，都从一个圣灵受洗礼
tso-leh ih-go kyi-sing ping-ts'ia tu hah ih-go Sing-Ling
做了一个机身；并且都喝一个圣灵。

[1] 'Ôh wô, bih-koh-nying. 或话，别国人。（原注）

14 Wa-yiu kyi-sing feh tæn-tsih ih-go ts-t'i z yiu hyü-to Ziah-z kyiah wô Ngô
还有机身弗单只一个肢体，是有许多。15 若是脚话，「我
feh-z siu keh-lah feh joh-ü kyi-sing næn-dao we-leh ka ziu feh joh-ü kyi-sing ma Ziah-z
弗是手，箇拉弗属于机身；」难道为了介就弗属于机身吗？16 若是
ng-to wô Ngô feh-z ngæn-tsing keh-lah feh joh-ü kyi-sing næn-dao we-leh ka ziu feh joh-ü
耳朵话，「我弗是眼睛，箇拉弗属于机身；」难道为了介就弗属于
kyi-sing ma Ziah weng-sing tu z ngæn-tsing 'ah-li hao t'ing ziah tu z ng-to 'ah-li hao hyüong
机身吗？17 若浑身都是眼睛，何里好听？若都是耳朵，何里好嗅
ni Dæn-z Jing-ming yi-kying tsiao Zi-go cü-i pô pah-t'i yang-tang-yang en-teng læ kyi-sing-zóng
呢？18 但是神明已经照自个主意把百体样打样安顿来肌身上。19
Ziah long-tsong tso-leh tso-tyang-go ts-t'i kyi-sing læ 'ah-li Næn-kæn ts-t'i yiu hyü-to kyi-sing
若拢总做了做样个肢体，机身来何里？20 难间肢体有许多，机身

tsih-yiu ih-go Ngæn-tsing feh neng-keo teng siu wō Ngô hao-vong yüong-djöh ng deo yia feh
 只有一个。²¹ 眼睛弗能够等手话，「我好留用着尔：」头也弗
 neng-keo teng kyiah wō Ngô hao-vong yüong-djöh ng-lah Keh-sing k'en-læ z sing-zōng nyün-ziah-go
 能够等脚话，「我好留用着尔拉。」²² 箕星看来是身上软弱个
 ts-t'i keng-kō hyih-feh-læ diau ah-lah k'en-læ z sing-zōng m-t'i-min-go ts-t'i ah-lah kah-nга
 肢体，更加歇弗来：²³ 就阿拉看来是身上呒体面个肢体，阿拉格外
 yüong t'i-min tsōng-sih gyi ah-lah pe-zin-go u-sen yiu kah-nга-go kwe-djong ah-lah kwe-djong-go
 用体面装饰其^[1]；阿拉卑贱个鸟碎有格外个贵重：²⁴ 阿拉贵重个
 u-sen hao-vong tsōng-sih gyi Jing-ming z diao-diao-yüing-yüing p'e-tah sing-t'i yiu feh-tao-ts-c'ü
 鸟碎，好留装饰其。神明是调调匀匀配搭身体；有弗到之处，
 kah-nга s-peh gyi t'i-min s-teh sing-zōng m-kaо hao feng-k'æ pah-t'i we dō-kō kwu-djöh
 格外赐拨其体面：²⁵ 使得身上呒告好分开^[2]，百体会大家顾着。²⁶
 Ziah-z ih-go ts-t'i ky'üoh-kw'u pah-t'i dō-kō ky'üoh-kw'u ih-go ts-t'i yiu t'i-min pah-t'i dō-kō
 若是一个肢体吃苦，百体大家吃苦。一个肢体有体面，百体大家
 kw'a-weh
 快活。

[1] 'Oh wō, kô t'i-min peh-gyi. 或话，加体面拨其。（原注）

[2] 'Oh wō, tsang-zao. 或话，争造。（原注）

27 Næn-kæn ng-lah z Kyi-toh-go kyi-sing kôh-nying tso Gyi-go ts-t'i Jing-ming læ
 难间尔拉是基督个机身；各人做其个肢体。²⁸ 神明来
 kyiao-we-li shih-lih yiu-sing nyding di-ih z s-du di-nyi sin-cü-nying di-sæn kyiao-s wa-yiu nyding
 教会里设立有星人；第一是使徒，第二先知人，第三教师；还有人
 s-peh gyi tso gyi-z go yiu i-bing-go eng-s go we vu-dzu go we bæn z-ken go we kōng
 赐拨其做奇事个，有医病个恩赐个，会扶助个，会办事干个，会讲
 bih-c'ü t'u-wō go keh-sing Næn-dao tu z s-du ma tu z sin-cü-nying ma tu z
 别处^[1]土话个，箕星。²⁹ 难道都是使徒吗？都是先知人吗？都是
 kyiao-s ma tu we tso gyi-z ma tu yiu i-bing-go eng-s ma tu we kóng bih-c'ü t'u-wō
 教师吗？都会做奇事吗？³⁰ 都有医病个恩赐吗？都会讲别处土话
 ma tu we fæn-yih shih-wō ma

[1] 'Oh wō, kyi-ying. 或话，几样。（原注）

31 Ng-lah yüong hyüih-sing siang ting hao-go eng-s ngô wa-yiu ih-da kah-nга hao-go lu tin hyiang
 尔拉用血心想顶好个恩赐；我还有一埭格外好个路点向
 ng-lah dao

1K. XIII.

NGÔ ziu-z we kōng cong-nying teng t'in-s-go yiang-nyang shih-wô ziah m-neh jing-æ tsih hao sön z
 我就是会讲众人等天使个样样说话，若呒得仁爱，只好算是
 læ-tih hyiang-go dong-ky'i 'oh-tsia gæ-go do-beh Ziu-z neng-keo kōng sin-cü shih-wô we hyiao-teh
 来的响个铜器，或者塞个大钹。² 就是能够讲先知说话，会晓得
 ih-ts'ih ao-miao-go z-ken teng ih-ts'ih-go cü-sih ziu-z yiu jih-feng siang-sing-go sing zing-ts-ü neng-keo
 一切奥妙个事干等一切个知识；就是有十分相信个心，甚至于能够
 pô sän yi-ko-ky'i ziah m-neh jing-æ ngô z m-cong-yüong Ngô ziu-z we pô long-tsong kô-kyi
 把山移过去；若呒得仁爱，我是呒中用。³ 我就是会把拢总家计
 tsiu-tsi gyüong-nying ziu-z we sô-c'ih kyi-sing peh ho me-sah ziah m-neh jing-æ yia z vu-ih
 周济穷人，就是会舍出机身拨火焜煞；若呒得仁爱，也是无益。

4 Jing-æ we næ-sing dæ ny ing-kô hao-sing tao ny ing-kô jing-æ feh we tu-gyi jing-æ feh we
 仁爱会耐心待人家，好心到人家；仁爱弗会妒忌；仁爱弗会
 pa-p'ing feh we zi-tseng-zi-do feh we tso m-li z-ken feh we t'en-du zi-go hao-c'ü feh
 摆摆，弗会自尊自大，⁵ 弗会做呒理事干，弗会贪图自个好处，弗
 we ih-z-li dong-nu feh we pô ny ing-kô-go ôh z-ken dzeng læ sing-li feh we hwun-hyi fi-li
 会一时里动怒，弗会把人家个恶事干存来心里；⁶ 弗会欢喜非礼，
 tsong hwun-hyi tsing dao-li we yiang-nyang t'e-nyiang yiang-nyang siang-sing yiang-nyang siang-vöng
 总欢喜真道理^[1]；⁷ 会样样推让，样样相信，样样想望，
 yiang-nyang jing-næ
 样样忍耐。

[1] *Peng-veng z-ngæn*, teng tsing dao-li dô-kô hwun-hyi. 本文字眼，等真道理
 大家欢喜。（原注）

8 Jing-æ üong feh we lôh-k'ong Ziah-z sin-cü shih-wô we fi-diao ziah-z bih-c'ü t'u-wô
 仁爱永弗会落空。若是先知说话，会废掉；若是别处土话，
 we hyih-tsôh ziah-z cü-sih yia we fi-diao Ing-we ah-lah yin-dzæ tsih-yiu kyi-feng cü-sih
 会歇作；若是知识，也会废掉。⁹ 因为阿拉现在只有几分知识，
 tsih-yiu kyi-feng kōng sin-cü shih-wô keh djün-be-go ih tao keh kyi-feng-go ziu we fi-diao Ngô
 只有几分讲先知说话。¹⁰ 箍全备个一到，箇几个就会废掉。¹¹ 我
 tso siao-nying z'-eo ngô-go shih-wô z siao-nying-go shih-wô ngô-go sing-siang Z siao-nying-go sing-siang
 做小人时候，我个说话是小人个说话，我个心想是小人个心想，
 ngô-go ts'eng-shih z siao-nying-go ts'eng-shih teng-tao dzing-nying-tsiang-da ziu tiu-diao siao-nying-go z-ken
 我个忖说是小人个忖说；等到成人长大，就丢掉小人个事干。¹²

Ah-lah yin-dzæ z dzong kying-ts li-hyang ing-ing-dong k'en-kyin tao-leh keh-go z'-eo we te-min
 阿拉现在是从镜子里向隐隐动看见^[1]；到了箇个时候会对面

k'en-kyin-gyi yin-dzæ ngô tsih-yiu kyi-feng ming-bah tao-leh keh-go z'-eo we djün-djün ming-bah ziang Cü
看見其：现在我只有几分明白；到了箇个时候会全全明白，像主
ming-bah ngô ka 明白我介。

[1] 'Ôh wô, k'en feh ts'ing-t'ong. 或话，看弗清通。（原注）

13 Næn-kæn yiu siang-sing siang-võng jing-æ keh sæn-yang z-djöng læ-tong gyi-cong z
难间有相信，想望，仁爱，箇三样，时常来东。其中是
jing-æ ting do 仁爱顶大。

1K. XIV.

NG-LAH yüong zōng-kying tse-djöh jing-æ yia yüong hyüih-sing siang Sing-Ling-go eng-s ting iao-kying iao
尔拉用上紧追着仁爱；也用血心想圣灵个恩赐，顶要緊要
ng-lah kóng sin-cü shih-wô Kóng bih-c'ü t'u-wô go feh-z kóng peh ny ing t'ing z kóng peh Jing-ming
尔拉讲先知说话。² 讲別处土话个弗是讲拨人听，是讲拨神明
ting ing-we gyi ling-sing se-tsih kóng ao-miao z-ken z m-nying t'ing-leh-c'ih dæn-z kóng sin-cü
听；因为其灵性虽即讲奥妙事干，是呒人听勒出。³ 但是讲先知
shih-wô go z pô dzing-dziu teh-ky'i ky'ün-hwô teng en- -go shih-wô kóng peh ny ing t'ing Kóng
说话个是把成就德气，劝化，等安慰个说话，讲拨人听。⁴ 讲
bih-c'ü t'u-wô go z dzing-dziu zi-go teh-ky'i kóng sin-cü shih-wô go z dzing-dziu kyiao-we-go teh-ky'i
別处土话个是成就自个德气；讲先知说话个是成就教会个德气。⁵
Ngô dæn-nyün ng-lah cong-nying tu we kóng bih-c'ü t'u-wô dæn-z yü-kô iao ng-lah kóng sin-cü shih-wô
我但愿尔拉众人都会讲別处土话，但是愈加要尔拉讲先知说话。
ing-we kóng bih-c'ü t'u-wô cü-kwu ziah feh-z fæn-yih s-teh kyiao-we dzing-dziu teh-ky'i wa-z tso
因为讲別处土话主顾，若弗是翻译，使得教会成就德气，还是做
sin-cü-nying keng-kô do
先知人更加大。

6 Hyüong-di kyüô-jü ngô tao ng-lah u-sen lae z kóng bih-c'ü t'u-wô feh pô soh-go meh-z
兄弟，假如我到尔拉乌碎来是讲別处土话，弗把啥个默示，
'oh-tsia cü-sih 'oh-tsia sin-cü shih-wô 'oh-tsia kao-hyüing shih-wô kóng peh ng-lah t'ing ü ng-lah
或者知识，或者先知说话，或者教训说话，讲拨尔拉听，于尔拉
yiu soh-go ih-c'ü Ziu-z keh-sing m-ling-ky'i we fah-c'ih sing-ing go tong-si 'oh-tsia dih-ts
有啥个益处？⁷ 就是箇星呒灵气会发出声音个东西，或者笛子，
'oh-tsia bi-bô ziah-z gyi fah-c'ih-go sing-ing m-kao soh-go feng-pih dza-we hyiao-teh c'ü-c'ih soh-go
或者琵琶，若是其发出个声音呒告啥个分别，咋会晓得吹出啥个

ky'iang dæn-c'ih soh-go dião læ ni Wa-yiu 'ao-deo ziah fah-c'ih feh ts'ing-t'ong-go sing-ing jū we be-bæn
 腔，弹出啥个调来呢？⁸ 还有号头若发出弗清通个声音，谁会备办
 ky'i tang-tsiang Z-ka ng-lah zih-deo ziah feh kōng-c'ih ming-bah-go shih-wô dza-we hyiao-teh sô kōng-go
 去打仗？⁹ 是介，尔拉舌头若弗讲出明白个说话，咋会晓得所讲个
 ni ka kōng z k'ong-deo-go K'o-pi shü-kæn-zōng yiu hyü-to 'ao-su-go k'eo-ing yia m-yiu
 呢？介讲是空头个。¹⁰ 可比，世间上有许多号数个口音，也呒有
 ih-yang m-neh i-s læ-tih Ngô ziah feh tong keh k'eo-ing-go i-s diau kōng-go cü-kwu k'en-læ ngô
 一样呒得意思来的。¹¹ 我若弗懂箇口音个意思，就讲个主顾看来我
 z nga-koh-nying diau ngô k'en-læ kōng-go cü-kwu yia z nga-koh-nying Z-ka ng-lah kyi-jün z
 是外国人，就我看来讲个主顾也是外国人。¹² 是介，尔拉既然是
 hyüih-sing siang Sing-Ling-go eng-s yüong ky'i gyiu eng-s kô-be to hao dzing-dziau kyiao-we-go teh-ky'i
 血心想圣灵个恩赐^[1]，用去求恩赐加倍多，好成就教会个德气。

[1] 'Oh wô, ling-leh-kying-go eng-s: Peng-veng, keh-sing ling. 或话，灵勒紧个恩赐：本文，箇星灵。（原注）

Sô-yi kōng bih-c'ü t'u-wô cü-kwu tōng-kæ gyiu Jing-ming s-teh gyi neng-keo fæn-yih Ngô ziah
 13 所以讲别处土话主顾当该求神明使得其能够翻译。¹⁴ 我若
 yüong bih-c'ü t'u-wô tao-kao ngô-go ling-sing nyün-z læ-tih tao-kao tsih-z ngô-go i-s z
 用别处土话祷告，我个灵性原是来的祷告，只是我个意思是
 m-dao-dzing Ka-ni dza-go yia Ngô we yüong ling-sing tao-kao yia we yüong nyung-kô ming-bah-go
 吼陶成。¹⁵ 介呢，咋个呀？我会用灵性祷告，也会用人家明白个
 shih-wô tao-kao ngô we yüong ling-sing ko-ts'öng yia we yüong nyung-kô ming-bah-go shih-wô ko-ts'öng
 说话祷告。我会用灵性歌唱，也会用人家明白个说话歌唱。¹⁶
 Feh-jün ng ziah-z ling-sing coh-tsæn Jing-ming keh feh ming-bah-go nyung kyi-jün feh tong ng-go shih-wô ng
 弗然尔若是灵性祝赞神明，箇弗明白个人既然弗懂尔个说话，尔
 coh-zia-hao gyi dza neng-keo wô Üô-meng ni Ng-go coh-zia nyün-z hao-go tsih-z m-kao hao
 祝谢好其咋能够话「亚们」呢？¹⁷ 尔个祝谢原是好个，只是呒告好
 dzing-dziau gyi-go teh-ky'i Ngô zia-zia ngô-go Jing-ming neng-keo kōng bih-c'ü t'u-wô pi ng-lah cong-nying
 成就其个德气。¹⁸ 我谢谢我个神明，能够讲别处土话比尔拉众人
 wa to dæn-z læ kyiao-we-li yüong bih-c'ü t'u-wô kōng ts'in-væn-kyü ngô neng-s kōng s-ng-kyü
 还多。¹⁹ 但是来教会里用别处土话讲千万句，我能使讲四五句
 ming-bah-go shih-wô hao kao nyung-kô
 明白个说话，好教人家。

20 Hyüong-di kōng-tao ts'ong-ming-cü-we m-nao ziang siao-nying ka kōng-tao ôh z-ken iao ziang
 兄弟，讲到聰明智慧呒得好像小人介。讲到恶事干要像
 na-hwun kōng-tao ts'ong-ming-cü-we iao ziang dzing-nying-tsiang-da ka Læ lih-fah shü-li yiu ka
 奶花，讲到聰明智慧要像成人长大^[1]介。21 来律法书里有介
 sia-tih Cü z-ka wô Ngô tsiang-læ we yüong bih-c'ü t'u-wô bih-c'ü k'eo-ing teng keh-go pah-sing
 写的，「主是介话，我将来会用别处土话，别处口音，等箇个百姓

kōng se-tsih z-ka gyi-lah yia feh k'eng t'ing Ngō
讲；虽即是介，其拉也弗肯听我。」[Y. 28. 11, 12.]²² 所以箇星别处
t'u-wō z shih-lih tso bing-kyü feh-z we-leh siang-sing cü-kwu z we-leh feh siang-sing cü-kwu ziah-z
土话是设立做凭据，弗是为了相信主顾，是为了弗相信主顾；若是
kōng sin-cü shih-wō feh-z we-leh feh siang-sing cü-kwu z we-leh siang-sing cü-kwu
讲先知说话，弗是为了弗相信主顾，是为了相信主顾。

[1] *Yiu-teh fæn, djün-be: k'en* 1K. 2. 6. 有得翻，全备。看 1K. 2. 6. (原注)

T'ōng-jün djün kyiao-we dō-kō jü-long tu læ-tih kōng bih-c'ü t'u-wō ziah yiu feh ming-bah 'ōh-tsia
23 倘然传教会大家聚拢，都来的讲别处土话，若有弗明白或者
feh siang-sing-go nying tseo-tsing-læ næn-dao feh we wō ng-lah z fah-gwóng ma Dæn-z tu kōng sin-cü
弗相信个人走进来，难道弗会话尔拉是发狂吗？²⁴ 但是都讲先知
shih-wō ziah yiu feh siang-sing 'ōh-tsia feh ming-bah-go nying tseo-tsing-læ gyi we be long-tsong nying tsah-vah
说话，若有弗相信或者弗明白个人走进来，其会被拢总人责罚，
be long-tsong nying bin-c'ih gyi sing-li ing-dzōng-tih-go i-s ziu we hyin ming-bah z-ka we
被拢总人辨出；²⁵ 其心里隐藏的个意思就会显明白。是介，会
boh-tao di-iang pa-pa Jing-ming wō Jing-ming jih-dzæ z læ ng-lah-go cong-nyiang
伏倒地咩拜拜神明，话神明实在是来尔拉个中央。

KA-NI hyüong-di dza-go yia Ng-lah jü-long z-eo kōh-nying 'ōh-tsia yiu ih-siu s
26 介呢，兄弟，咋个呀？尔拉聚拢时候，各人或者有一首诗，
yiu ih-fæn kao-hyüing yiu ih-iyang bih-c'ü t'u-wō yiu ih-fæn meh-z shih-wō yiu ih-iyang fæn-yih
有一番教训，有一样别处土话，有一番默示说话，有一样翻译。
tōng-kæ yiang-iyang we-leh dzing-dziu teh-ky'i ka tso
当该样样为了成就德气介做。

'ōh-tsia yiu nying kōng bih-c'ü t'u-wō tsih-siao liang-go to-tseh sæn-go yia kæ ih-go ih-go
27 或者有人讲别处土话，只消两个，多则三个；也该一个一个
kōng ping-ts'ia iao ih-go nying fæn-yih Ziah-z m-neh fæn-yih cü-kwu læ-tong læ kyiao-we-li
讲；并且要一个人翻译。²⁸ 若是呒得翻译主顾来东，来教会里
m-nao k'æ k'eo tsih hao kōng peh zi teng Jing-ming t'ing z-de
呒得好开口；只好讲拨自等神明听是了。

Keh-sing sin-cü-nying liang-sæn-go hao kōng yü-to hao bin-pih gyi-go shih-wō Ziah-z ih-go
29 箇星先知人两三个好讲，余多好辨别其个说话。³⁰ 若是一个
bōng-pin zo-tong-go cü-kwu teh-djöh meh-z keh sin kōng-go tōng-kæ hyih-k'eo Ing-we ng-lah neng-keo
旁边坐东个主顾得着默示，箇先讲个当该歇口。³¹ 因为尔拉能够
ih-go ih-go long-tsong kōng sin-cü shih-wō s-teh cong-nying tu hao 'ōh dao-li tu teh-djöh en-we
一个一个拢总讲先知说话，使得众人都好学道理，都得着安慰。
Ping-ts'ia sin-cü-nying-go ling tsong z voh sin-cü-nying go Ing-we Jing-ming feh-z s-teh nyig
32 并且先知人个灵总是服先知人个。³³ 因为神明弗是使得人
lön-ts'ih-pah-tsao z s-teh gyi 'o-moh ziang læ sing-du-go cong kyiao-we ka
乱七八糟^[1]，是使得其和睦，像来圣徒个众教会介。

[1] 'Ôh wô, ts'ao-lön. 或话，吵乱。 (原注)

34 Ng-lah-go nyü-nying læ kyiao-we-li m-nao k'æ k'eo ing-we z feh hyü gyi-lah kóng tsong iao
尔拉个女人来教会里呒得好开口；因为是弗许其拉讲，总要
gyi-lah voh nen læ lih-fah shü-li yia z-ka wô Ziah yiu soh-go iao hyiao-teh læ oh-li hao meng
其拉服男；来律法书里也是介话。³⁵若有啥个要晓得，来屋里好问

gyi-zi-go nen-nyüing ing-we nyü-nyüing læ kyiao-we-li kóng z wóng-k'ong-siang
其自个男娘。因为女娘来教会里讲是惶恐相。

36 Jing-ming-go dao-li næn-dao z c'ih-ü ng-lah ma næn-dao z tæn ling-djöh ng-lah ma Ziah
神明个道理难道是出于尔拉吗？难道是单临着尔拉吗？³⁷若
yiu nying zi sön z sin-cü-nying 'oh-tsia z ling-leh-kying-go nying tōng-kæ sih-teh ngô sô sia peh ng-lah go
有人自算是先知人，或者是灵勒紧个人，当该识得我所写拨尔拉个
shih-wô tu z Cü-go feng-fu Ziah yiu feh sih-teh-go ze gyi feh sih-teh z-de
说话都是主个吩咐。³⁸若有弗识得个，随其弗识得是了。

39 Sô-yi hyüong-di yüong hyüih-sing siang kóng sin-cü shih-wô kóng bih-c'ü t'u-wô yia vong ky'i
所以，兄弟，用血心想讲先知说话；讲别处土话，也留去
kying-djü gyi Yang-yang z-ken yüong t'i-min-siang a-ts'-jü ka ky'i tso
禁住其。⁴⁰样样事干用体面相挨次序介去做。

1K. XV.

HYÜONG-DI ngô sô djün peh ng-lah go foing ng-lah sô tsih-ziu dzæ-ü gyi
兄弟，我所传拨尔拉个福音，（尔拉所接受，在于其
lih-leh-djü yi dzong gyi teh-djöh kyiu go ngô yüong dza-go shih-wô djün peh ng-lah næn-kæn tsæ
立勒住，又从其得着救个；）²我用昨个说话传拨尔拉，难间再
di-sing ng-lah ziah-z ko-jün pao-siu keh-go foing feh-jün ng-lah z k'ong-deo siang-sing
提醒尔拉。若是果然保守^[1]箇个福音；弗然尔拉是空头相信。

[1] Yiu-teh fæn, kyi-teh. 有得翻，记得。 (原注)

3 Ngô z di-ih djün-ziu ng-lah yia z ngô-zi sô tsih-ziu-go ziu-z wô Kyi-toh we-leh
我是第一传授尔拉，也是我自所接受个，就是话基督为了
ah-lah-go ze si-de tsiao Sing-shü sô wô tsöng-hao-ts di-sæn nyih tsæ weh-cün-læ tsiao Sing-shü sô
阿拉个罪死了，照圣书所话；⁴葬好仔第三日再活转来，照圣书所
wô wa-yiu yin-c'ih peh Kyi-fah 'eo-deo peh jih-nyi s-du k'en tsæ 'eo-deo yin-c'ih peh ng-pah-to
话；⁵还有现出拔矶法，后头拨十二使徒看。⁶再后头现出拨五百多

hyüong-di tso z'-eo k'en-kyin gyi-cong yiu-sing yi-kying kw'eng-joh-de
兄弟做时候看见；其中有星已经困熟了，有一大半是还来东。 7

Wa-yiu yin-c'ih peh Yüô-kôh tsæ yin-c'ih peh cong s-du k'en Ting kyih-sah yin-c'ih peh ngô ziang
还有现出拨雅各；再现出拨众使徒看。 8 顶结煞现出拨我——像

yüih-veng feh tsoh sang-c'ih-go na-hwun k'en Ngô z s-du li-hiang ting siao-go we-leh pih-næn
月份弗足生出个奶花——看。 9 我是使徒里向顶小个；为了逼难

Jing-ming-go kyiao-we feh kæ ts'ing-hwu z s-du Dæn-z ky'ü-leh Jing-ming-go eng-we ngô næn-kæn z ka-go
神明个教会弗该称呼是使徒。 10 但是亏了神明个恩惠我难间是介个

de Gyi-go eng-we yia feh-z k'ong-deo s-peh ngô z ngô pi gyi-lah long-tsong keng-kô lao-loh yia
了。其个恩惠也弗是空头赐拨我；是我比其拉拢总更加劳碌。也

feh-z ngô-zi z Jing-ming-go eng-we teng ngô dô-kô læ-tong Keh-lah feh-leng ngô feh-leng
弗是我自，是神明个恩惠等我大家来东。 11 箇拉弗论我，弗论

gyi-lah ah-lah z-ka djün kyiao ng-lah z-ka siang-sing-de
其拉，阿拉是介传教，尔拉是介相信了。

12 Ziah yiu djün Kyi-toh z dzong si-nying li-hiang weh-cün-læ ng-lah cong-nyiang dza-we yiu-sing wô
若有传基督是从死人里向活转来，尔拉中央咋会有星话
si-nying weh-cün-læ-go z-ken z m̄-teh-go Si-nying weh-cün-læ-go z-ken ziah m̄-teh-go ka
死人活转来个事干是呒得个？ 13 死人活转来个事干若呒得个，介

Kyi-toh yia m-neh weh-cün-læ Kyi-toh ziah m-neh weh-cün-læ ka-ni ah-lah sô djün z hyü-go
基督也呒得活转来。 14 基督若呒得活转来，介呢阿拉所传是虚个，

ng-lah-go siang-sing yia z hyü-go Ping-ts'ia ah-lah te-tsing Jing-ming yi-kying peh Kyi-toh weh-cün-læ z
尔拉个相信也是虚个。 15 并且阿拉对证神明已经拨基督活转来，是

kô te-tsing Jing-ming-go z-ken ing-we si-nying ziah ko-jün feh we weh-cün-læ ka-ni Jing-ming yia feh-zing
假对证神明个事干；因为死人若果然弗会活转来，介呢神明也弗曾

peh Kyi-toh weh-cün-læ Si-nying ziah feh we weh-cün-læ Kyi-toh yia m̄-teh weh-cün-læ 17 Kyi-toh
拨基督活转来。 16 死人若弗会活转来，基督也呒得活转来。 17 基督

ziah m̄-teh weh-cün-læ ng-lah-go siang-sing z k'ong-deo ng-lah dzing-gyiu z zo-ze-liao-go
若呒得活转来，尔拉个相信是空头，尔拉仍旧是坐罪了个。 18

Ziah-z ka keh-sing dzæ-ü Kyi-toh kw'eng-joh-go cü-kwu yia mih-vöng-de Ziah-z ah-lah siang-vöng Kyi-toh
若是介，箇星在于基督困熟个主顾也灭亡了。 19 若是阿拉想望基督
go cü-kwu tæn-tsih yiu kying-si-go siang-vöng z cong-nying li-hiang ting k'o-lin-go
个主顾单只有今世个想望，是众人里向顶可怜个。

20 Dæn-z næn-kæn Kyi-toh z yi-kying dzong si-nying li-hiang weh-cün-læ tso-leh keh-sing kw'eng.joh
但是难间基督是已经从死人里向活转来，做了箇星困熟
cü-kwu-go zóng-sing ko-ts de Ing-we kyi-jün dzong nying yiu si yia dzong nying yiu si-nying
主顾个尝新果子了。 21 因为既然从人有死，也从人有死人

weh-cün-læ-go z-ken Tsing-ziang dzæ-ü Üô-tông cong-nying tu si z-ka dzæ-ü Kyi-toh cong-nying tu
活转来个事干。 22 正像在于亚当众人都死，是介在于基督众人都

we weh-cün-læ Tsih-z kôh-nying iao tsiao gyi-zi-go ts'-jü Kyi-toh tso zóng-sing ko-ts 'eo-deo Gyi
会活转来。只是各人要照其自个次序；基督做尝新果子；后头，其

tsæ læ-go z'-eo z Kyi-toh Zi-go ny ing Keh-tsao z mah-go z'-eo ziu-z Kyi-toh yi-kying
 再来个时候，是基督自个人。24 箇遭是末个时候，就是基督已经
 ba-diao ih-ts'ih tsiah-we ih-ts'ih gyün-ping teng shü-dao pô kôh-kô kao-dæ T'in-Vu Jing-ming z'-eo
 败掉一切爵位，一切权柄等世道，把国家交代天父神明时候。25
 Ing-we Gyi pih iao tso wông dzih-teng-tao pô long-tsang dzu-dih fông læ Gyi-zi-go kyiah-'ô Ting kyih-sah
 因为其必要做王，直等到把拢总仇敌放来其自个脚下。26 顶结煞
 ba-diao-go dzu-dih ziu-z si Ing-we Jing-ming z s-teh væn-veh tu kwe-voh Gyi-go
 败掉个仇敌，就是死。27 因为神明「是使得万物都归服其个
 kyiah-'ô Dæn-z wô væn-veh kwe-voh Gyi keh-we s-teh væn-veh kwe-voh Gyi go
 脚下。」[S. 8. 6.] 但是话「万物归服其」，箇位使得万物归服其个
 Cü-kwu z ming-ming feh dzæ gyi nen Væn-veh yi-kying kwe-voh Gyi keh-tsao Ng-ts Zi yia we kwe-voh
 主顾是明明弗在其内。28 万物已经归服其，箇遭儿子自也会归服
 keh-we s-teh væn-veh kwe-voh Gyi Cü-kwu z-ka Jing-ming ziu we sön z væn-pah læ væn-pah-go
 箇位使得万物归服其主顾；是介，神明就会算是凡百来凡百个
 li-hiang
 里向。

29 Ziah si-nying weh-cün-læ-go z-ken 'o-jün m-teh-go keh-sing we-leh si-nying ziu si-li cü-kwu
 若死人活转来个事干和然呒得个，箇星为了死人受洗礼主顾
 dza-yi ni Gyi-lah we-leh si-nying ziu si-li 'o-yüong ni Tsæ-wô ah-lah dza-we z-k'eh mao-hyin
 咋搃呢？其拉为了死人受洗礼何用呢？再话，阿拉咋会时刻冒险
 ni Ngô dzæ-ü ah-lah Cü Kyi-toh Yiæ-su we-leh ng-lah z kao-hying ngô ts-tin keh-go kao-hying
 呢？31 我在于阿拉主基督耶稣为了尔拉是高兴；我指点箇个高兴
 vah-tsiu wô Ngô me-nyih pe-leh sing-ming tseo Dzu ny ing-kô kông-læ ngô læ Yi-feh-sô teng yia-siu
 罚咒话，我每日揩勒性命走。32 就人家^[1]讲来，我来以弗所等野兽
 teo-ko si-nying ziah feh weh-cün-læ keh yiu soh-go ih-c'ü ni Ah-lah lôh-teh ky'üoh lôh-teh
 斗过；死人若弗活转来，箇有啥个益处呢？「阿拉落得吃，落得
 hah ing-we ming-tsiao ziu iao si-de M-nao zi p'in zi Tseo ū de iao ta-diao hao
 喝；因为明朝就要死了。」33 嘴得好自骗自。「走坏队要带掉好
 'ang-we Yüong sing-cün-læ tso tsing-dzih-go z-ken m-nao væn-ze ing-we yiu-teh-go feh
 行为。」34 用醒转来做正直个事干，嘴得好犯罪。因为有得个弗
 sih-teh Jing-ming Ngô kông keh-sing shih-wô z peh ng-lah wông-k'ong
 识得神明。我讲箇星说话，是拨尔拉惶恐。

[1] *Peng-veng*, *Tsiao ny ing*. 本文，照人。（原注）

35 DÆN-Z yiu ny ing we wô Si-nying z dza-go weh-cün-læ Gyi-lah yiu dza-go kyi-sing læ
 但是有人会话，「死人是咋个活转来？其拉有咋个机身来
 ni
 呢？」

36 Nyü-beng-go nying ng sô 'ô-tih-go cong ziah feh-z si feh we weh-ky'i-læ Wa-yiu
愚笨个人！尔所下的个种，若弗是死，弗会活起来。37 还有
ng sô 'ô-tih-go feh-z 'ô keh tsiang-læ-go kyi-sing peh-ko z kying-kwông ih-lih cong 'öh-tsia
尔所下的个，弗是下箇将来个机身，不过是镜光一粒种，或者
mah 'öh-tsia bih-nyiang-kao cong dæn-z Jing-ming ze Zi-go cü-i s-peh gyi kyi-sing peh kôh-yiang
麦，或者别样告种。38 但是神明随自个主意赐拨其机身，拨各样
cong tu yiu gyi-zi-go kyi-sing Væn-pah nyüoh feh-z tso-yang nyüoh nying-go nyüoh z ih-yiang
种都有其自个机身。39 凡百肉弗是做样肉。人个肉是一样，
tseo-siu-go nyüoh z ih-yiang ng-go nyüoh z ih-yiang tiao-go nyüoh yi z ih-yiang Ping-ts'ia yiu
走兽个肉是一样，鱼个肉是一样，鸟个肉又是一样。40 并且有
t'in-zöng-go sing-t'i di-'ô-go sing-t'i t'in-zöng sing-t'i-go yüong-wô z ih-yiang di-'ô sing-t'i-go
天上个身体，地下个身体。天上身体个荣华是一样，地下身体个
yüong-wô yi z ih-yiang Nyih-deo-go yüong-wô z ih-yiang yüih-liang-go yüong-wô z ih-yiang sing-siu-go
荣华又是一样。41 日头个荣华是一样，月亮个荣华是一样，星宿个
yüong-wô yi z ih-yiang ziu-z sing-siu teng sing-siu pi-læ yia yiu kôh-yiang yüong-wô
荣华又是一样；就是星宿等星宿比来，也有各样荣华。

42 Si-nying tsæ weh-cün-læ yia z-ka-go 'Ô-tih-go z iao læn-wu go kyi-sing weh-cün-læ-go
死人再活转来也是介个。下的个是要烂糊个机身；活转来个
z ve læn-wu go kyi-sing 'ô-tih-go z m-t'i-min-go kyi-sing weh-cün-læ-go z yiu yüong-wô go
是軀烂糊个机身。43 下的个是呒体面个机身；活转来个是有荣华个
kyi-sing 'ô-tih-go z m-lih-liang-go kyi-sing weh-cün-læ-go z yiu neng-ken go kyi-sing
机身。下的个是呒力量个机身；活转来个是有能干个机身。44
'ô-tih-go z hyüih-ky'i-go kyi-sing weh-cün-læ-go z ling-ky'i-go kyi-sing
下的个是血气个机身；活转来个是灵气个机身。

Yiu hyüih-ky'i-go kyi-sing yia yiu ling-ky'i-go kyi-sing Sing-shü-li yia yiu ka sia-tih
有血气个机身，也有^[1]灵气个机身。45 圣书里也有介写的，
wô Deo-ih-go nyding Üô-tóng z tso-leh yiu weh-ming go ling-weng keh 'eo-deo-go
话，「头一个人亚当是做了有活命个灵魂；」[Ts. 2. 7.] 箇后头个
Üô-tóng z tso-leh s weh-ming go Ling Dæn-z feh-z yiu ling-ky'i go sin lœ z yiu hyüih-ky'i go
亚当是做了赐活命个灵。46 但是弗是有灵气个先来，是有血气个
sin lœ keh yiu ling-ky'i go z dæ-’eo Deo-ih-go nyding z c'ih-ü di joh-ü hwe-dzing go
先来；箇有灵气个是在后。47 头一个人是出于地，属于灰尘个；
di-nyi-go Nying z keh-we Cü c'ih-ü t'in go Keh joh-ü hwe-dzing go z dza-go væn-pah
第二个人是箇位主，出于天个。48 箇属于灰尘个是昨个，凡百
joh-ü hwe-dzing go yia z dza-go keh joh-ü t'in go z dza-go væn-pah joh-ü t'in go yia z
属于灰尘个也是昨个；箇属于天个是昨个，凡百属于天个也是
dza-go Ah-lah kyi-jün ta-djôh joh-ü hwe-dzing cü-kwu-go siang-mao tsiang-læ yia we ta-djôh joh-ü t'in
昨个。49 阿拉既然带着属于灰尘主顾个相貌，将来也会带着属于天
Cü-kwu-go siang-mao
主顾个相貌。

[1] 原书此处错印为 yia，据 18⁹⁸ 版改正

50 Hyüong-di ngô z-ka wô Nyüoh teng hyüih feh neng-keo teh-djöh Jing-ming-go koh we wæ-diao go
兄弟，我是介话，肉等血弗能够得着神明个国；会坏掉个
yia feh neng-keo teh-djöh ve wæ-diao go 51, 52 Ngô ts'ia pô ih-yiang ao-miao z-ken wô hyiang ng-lah dao
也弗能够得着蛤坏掉个。我且把一样奥妙事干话向尔拉道。
Ah-lah feh we tu kw'eng-joh tsih-z teng-tao kyih-sah 'ao-dong hyiang-go z'-eo ah-lah long-tsong ih-zöng
阿拉弗会都困熟；只是等到结煞号筒响个时候，阿拉拢总，一晌
kong-fu ngæn-tsing ih-sah ziu we kæ-yang ing-we 'ao-deo tsiang-læ we hyiang-gyi keh-sing si-ko-liao
工夫，眼睛一睏，就会改样。因为号头将来会响其，箇星死过了
cü-kwu ziu we weh-cün-læ tso ve wæ-diao go nying ah-lah yia we kæ-yang Ing-we keh we wæ-diao go
主顾就会活转来做蛤坏掉个人，阿拉也会改样。53 因为箇会坏掉个
pih iao c'ün-zöng feh we wæ-diao go keh we si go pih iao c'ün-zöng feh we si go Teng-tao keh we
必要穿上弗会坏掉个；箇会死个必要穿上弗会死个。54 等到箇会坏掉个果然穿上弗会坏掉个，箇会死个果然穿上弗会死个，箇遭
Sing-shü sia-tih-go shih-wô ing-de wô Si yi-kying tang-ba 'o-jün ky'üoh-meh-de
圣书写的个说话应了，话，「死已经打败，和然吃没了。」[Y. 25.
8.] 55 「死哦！尔箇枚刺来何里？阴司^[1]哦！尔个羸面来何里？」
['O. 13. 14.] 56 死个刺是罪；罪个能干是律法。57 多谢神明，使得
ah-lah k'ao-djöh ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh neng-keo teh-djöh ying-min
阿拉靠着阿拉主耶稣基督能够得着羸面。

[1] 'Oh wô, veng-mo. 或话，坟墓。（原注）

58 Z-ka ngô sô ts'ing-æ-go hyüong-di ng-lah yüong lih-ding cü-i m-nao yiao-dong
是介，我所亲爱个兄弟，尔拉用立定主意，呒得好摇动，
iao z-djöng kwöng-'ang Cü-go z-ken ing-we hyiao-teh ng-lah-go lao-loh dzæ-ü Cü feh we lôh-k'ong-go
要时常广行主个事干；因为晓得尔拉个劳碌在于主弗会落空个。

1K. XVI.

KÔNG-TAO tsiu-tsi sing-du go kyün-'ong ziang ngô feng-fu Kyüô-lah-t'a-go cong kyiao-we ng-lah yia kæ
讲到周济圣徒个捐项，像我吩咐加拉太个众教会，尔拉也该
z-ka tso-fah Me ts'ih-nyih-go deo-ih-nyih kôh-nying tsiao Jing-ming sô tô-hwô ng-lah go tsing-nyih hao
是介做法。² 每七日个头一日，各人照神明所朵化尔拉个进业，好

ts'iu-tin-c'ih læ oh-li tsih-jü-kæn sæn-leh ngô læ-go z'-eo dzæ-fōng ky'i kyün Ngô ih tao ziu we
抽点出来屋里积聚间；省勒我来个时候才方去捐。³ 我一到，就会
sia sing ts'a ng-lah sô kyü-tsín-go nying ta ng-lah-go kyün-'òng tao Yiæ-lu-sah-leng ky'i Ziah-z ngô-zi
写信差尔拉所举荐个人带尔拉个捐项^[1]到耶路撒冷去。⁴ 若是我自
yia ky'iah-leh ky'i gyi-lah hao teng ngô dong-de ky'i
也却勒去，其拉好等我同队去。

[1] *Peng-veng z-ngæn, eng-we: k'en* 2K. 8. 6. 本文字眼，恩惠。看 2K. 8. 6. (原注)

5 Ngô kying-ko-leh Mô-gyi-teng we tao ng-lah u-sen læ-gyi ing-we Mô-gyi-teng ngô z iao
我经过了马其顿会到尔拉乌碎来其；(因为马其顿我是要
kying-ko-go 'öh-tsia læ ng-lah u-sen hao tæn-kôh-kyi ziu-z ko tong yia vi-k'o-cü
经过个。) ⁶ 或者来尔拉乌碎好耽搁记，就是过冬也未可知；
z-ka ngô sô iao ky'i go di-fōng ng-lah hao song ngô Ngô næn-kæn feh iao teng ng-lah lu-zóng
是介，我所要去个地方尔拉好送我。⁷ 我难间弗要等尔拉路上
siang-kyin Cü ziah-z ing-hyü ngô siang-vöng læ ng-lah u-sen deng ih-löh Ngô læ Yi-feh-sô we deng
相见；主若是应许，我想望来尔拉乌碎庵一落。⁸ 我来以弗所会庵
tao Wu-shing-tsih ing-we yiu ih-dao kwöng-kw'eh hao tso z-ken go meng yi-kying k'æ peh ngô ping-ts'ia
到五旬节。⁹ 因为有一道广阔好做事干个门已经开拔我；并且
dzuu-dih yiu hyü-to
仇敌有许多。

10 Ziah-z Di-mo-t'a læ ng-lah tsong iao peh gyi fōng-tæn kyin ng-lah min ing-we gyi z tso
若是提摩太来，尔拉总要拔其放胆见尔拉面；因为其是做
Cü-go z-ken ziang ngô ih-yiang-go Ka-ni m-nying hao k'en gyi ky'ing dæn-z yüong en-en-tæn-tæn
主个事干，像我一样个。¹¹ 介呢呒人好看其轻；但是用安安耽耽
song gyi c'ih hao peh gyi tao ngô u-sen læ ing-we ngô læ-tong siang-vöng gyi teng keh-sing hyüong-di dô-kô
送其出，好拔其到我乌碎来。因为我来东想望其等箇星兄弟大家
læ
来。

12 Kông-tao hyüong-di Üô-po-lo ngô tsæ-sæn ky'ün gyi hao teng keh-sing hyüong-di dô-kô tao ng-lah
讲到兄弟亚波罗，我再三劝其好等箇星兄弟大家到尔拉
u-sen læ tsih-z gyi-go i-s yin-dzæ kyüih feh k'eng læ ts'ia teng yiu bin-go z'-eo gyi we læ-gyi
乌碎来。只是其个意思现在决弗肯来；且等有便个时候其会来其。

13 Ng-lah yüong kying-sing yüong kyin-kwu siang-sing yüong tso da-dziang-fu yüong kông-gyiang-tæn-ky'i
尔拉用警醒；用坚固相信；用做大丈夫；用刚强胆气。
14 Ng-lah yiang-iyang z-ken kæ pô jing-æ tso-cü

15 Hyüong-di ng-lah hyiao-teh Z-di-fæn keh-kō z Uô-kæ-üö-go zóng-sing ko-ts ping-ts'ia tæn
兄弟，尔拉晓得土提反箇家是亚该亚个尝新果子，并且单
kwu-djöh voh-z sing-du go z-ken ngô ky'ün ng-lah yüong voh keh-cü-ka nyng teng væn-pah dô-kô tso
顾着服侍圣徒个事干；我劝尔拉¹⁶用服箇株介人，等凡百大家做
z-ken dô-kô lao-loh-go cü-kwu Z-di-fæn Foh-du-neh teng Üô-kæ-kwu læ ngô hwun-hyi-go
事干大家劳碌个主顾。¹⁷土提反、福徒纳等亚该古来，我欢喜个；
ing-we ng-lah-go feh-tao-ts-c'ü z gyi-lah pu-tsoh-go Ngô-go sing teng ng-lah-go sing gyi-lah tu
因为尔拉个弗到之处是其拉补足个。¹⁸我个心等尔拉个心，其拉都
en-wei-ko-de Sô-yi yüong nyng-djöh keh-cü-ka nyng
安慰过了。所以用认着箇株介人。

19 Üô-si-üö-go keh-sing kyiao-we mông-mông ng-lah Üô-kyü lah Pah-kyi-lah teng gyi
亚西亚个箇星教会望望尔拉。亚居拉，百基拉，等其
oh-li-go kyiao-we dzæ-ü Cü ts'ih-sing mông-mông ng-lah Cong hyüong-di tu mông-mông ng-lah
屋里个教会，在于主切身望望尔拉。²⁰众兄弟都望望尔拉。
Ng-lah iao ts-ts-dzing-dzing 'ang hyüong-cü-go li dô-kô mông-mông
尔拉要致致诚诚行嗅嘴个礼，大家望望。
21 Ngô Pao-lo ts'ing-pih sia liang-kyü mông-mông ng-lah Ziah yiu feh æ-kying Cü Yiæ-su Kyi-toh go
我保罗亲笔写两句望望尔拉。²²若有弗爱敬主耶稣基督个
nyng gyi kæ mih-vöng Cü pih-ding læ-gyi Dæn-nyün Cü Yiæ-su Kyi-toh-go eng-we teng ng-lah
人，其该灭亡。主必定来其。²³但愿主耶稣基督个恩惠等尔拉
dô-kô læ-tong Ngô-go æ-sih-sing dzæ-ü Kyi-toh Yiæ-su teng ng-lah cong-nying dô-kô læ-tong
大家来东。²⁴我个爱惜心在于基督耶稣等尔拉众人大家来东。
Üô-meng
亚们。